

ELŐFIZETES

HELYBEN

Egész évre . . . 25.— korona.
Fél évre . . . 14.— korona.
Negyed évre . . . 7.— korona.
Egy hónapra . . . 2.40 korona.

VIDEKEN

Egész évre . . . 32.— korona.
Fél évre . . . 18.— korona.
Negyed évre . . . 9.— korona.
Egy hónapra . . . 2.50 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Kedd, augusztus 15.

Podkamiennél visszavert
orosz tömegtámadás.(Szegedi és fehértemplomi ezredek
fényes tettei.)Budapest, augusztus 14. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Károly főherceg lovassági tábornok
hadseregének harcverona:

A Dnyesztortól délre nem volt lényeges esemény. A Mariampoltól északra emelkedő magaslatokon tegnap tűzünkkel szétugrasztottunk egy ronamozó lovasdandárt. Ma a reggeli órákban az ellenség a Dnyesztortól és Zaloscetől délnyugatra levő vidék közti egész arcvonalon ismét szorosabb harci érintkezésbe jutott a szövetségesek haderejével. Horozankától délre egy orosz előretörés megfiúsult. Kozowától nyugatra csapataink rosztagató orosz osztagokat elkergettek. Augustowkanál és Zborow területén zászlóaljaink számos orosz támadást elhárítottak. Háromszáz foglyot szálítottunk be.

Hindenburg vezértábornagy hadseregének harcverona:

Böhm Ermolli vezérezredes hadserege, Podkamiennél délnyugatra több órás pergő tűzzel előkészített és gázbombák használatával támogatott tömegtámadást vert vissza. Az állásaink előtti tér halott és súlyosan sebesült oroszokkal van borítva. Új harcok vannak folyamatban Hulewicznál. A Stochod mellett egy gyengébb orosz előretörés megfiúsult. Stobychwától délre eloglaltunk egy az ellenség által megszállott homokdombot.

Olasz hadszíntér:

Jelentékeny ellenséges erők a Vallone-völgytől keletre lévő állásainkat Lokvica és Wippach között nétszer támadták meg, csapataink azonban minden alkalommal teljesen visszaverték. A fehértemplomi negyvenharmadik és a szegedi negyvenhatodik gyalogezred újból lényegesen megálta helyét. A Görztől keletre emelkedő magaslat a Monte-san-Gabriele és a Monte-Santo neves agyutüz alatt állott. A Sugana-szakaszban az ellenségnek a Civaron ellen intézett két, támadása tűzünkben összeomlott.

Délkeleti hadszíntér:

Lényeges esemény nem volt. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök halálhíre.

Két vizit.

Két nagy igazság szűrődött le eddig a háború két esztendejének retortáin keresztül. Az egyiket Hindenburg mondotta ki a mazuri csata után: Nem a hadseregek numerikus fölényében, hanem ezek egészséges szellemében van a győzelemnek bizonyossága. A másik igazságot Boroevics tábornok üzenté haza a frontrol egy magyar újságíró útján: Mondja meg otthon, hogy ne féljenek; ha odahaza is olyan összetartással és becsületos munkával fognak dolgozni, mint idekűnn a magyar honvédek: akkor a miénk lesz a végső győzelem!

E két igazság fénye, mint két pünkösti láng villan fel, midőn azt olvassuk, hogyan fogadtak az új vezért, Hindenburgot a reája bizott front minden szakaszán, s milyen okok kényszerítették az orosz hadügyminisztert, Suvajevet arra, hogy a panamával fertőzött orosz lövészárkokat megszemlélje.

Ez a két látogatás egyidőben történt. Hindenburgot rajongó szeretet, bizalom és lelkiesedés fogadta mindenütt, ahol megjelent. És ahol megjelent, mindenütt tapasztalhatta, hogy a hárseregnek az az egészséges szelleme, amelyet másfél évvel ezelőtt a győzelem kritériumául megkivánt, éppen úgy meg van ma is, mint a keletporoszországi nagy csata idejében.

Suvajevet kétségbeesés s panamak penetráns büze fogadta mindenfelé. Előlemezési és vezető tisztek botrányai illatoztak elébe, megvesztegetési pénzek penészes szemétdombja magaslott mellette, meiyen egyenruhás orosz kakasok kapargáltak ki maguknak a szerény kis millióskákat. Kaledin tábornok nevével és tekintélyével tedezi a botrányokat, amelyeknek közepében ott diszeleg a pétervári rendőrtőnök tisztelt személyisége is. A napokban írtunk az orosz tarsadalom óriási panamáiról — íme most az orosz hadsereg megfertőzött állapotáról is hírt adhatunk. Ezzel szemben áll a mi hadseregünk lelkes, egészséges szelleme. De a győzelem érdekében valóságga kell válnia annak a másik igazságnak is. Dolgozzék idehaza is a cél érdekében mindenki olyan becsületos munkával, a milyennel odakűnn dolgoznak a magyar honvédek . . . Mert ez a háború nemcsak a szembenálló frontok harca, hanem az itthon maradtak becsületos munkájának a küzdelme is . . .

Visszavert
angol tömegtámadások.

— Javunkra eldőlt csata a Stochod mellett. —

Berlin, augusztus 14. (Hivatalos.)
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Thiepval—pozíeresi országúttól délnyugatra az angolioknak tegnap reggel sikerült mintegy hétszáz méternyi szélességben legelői levő árknunkba behatolni. Ma éjjel ellentámadásunkkal ismét kivetettük őket. Guillemont és a délről csatlakozó vonal előtt az ellenség tömegtámadásait legsúlyosabb veszteségei mellett visszavertük. Ép úgy összeomlott a franciák két igen erős támadása a Maurepas és a helységektől keletre fekvő vidék közti szakaszon. Utólag jelentik, hogy a franciák augusztus tizenharmadikán éjjel Flaury talut és állásainkat attól keletre megtámadták és könnyű szerrel visszavertük őket. Az ellenség kézigrauat támadása Thiaumont erődtől északnyugatra tegnap megfiúsult. A labaseei csatornánál és attól délre élénkebb harci tevékenység volt. Az ellenség járőrei több ízben nagyobb mozgékonyt mutatnak. Különösen Reimstől északnyugatra nyomultak előre, bőséges tüzérségi előkészítés után. Erősebb felderítő osztagok vállalkozásai eredménytelenek voltak. Bapaumetól keletre egy angol repülőgépet legi harcban leszállásra kényszerítettünk.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg vezértábornagy arcvona:

Skrobowa vidékén, valamint az Ogynski-csatornánál, a Wigonowskoje tótol délre, az ellenség előretöréseit vissza vertük. Német osztagok a csatornatól keletre, orosz előcsapatokat, azok jelentékeny veszteségei mellett, szélszortak. Zaretschenel, a Stochod mellett az előnyomult ellenség ellen küzdelem javunkra dőlt el. Az ellenség a Luck és a Graberka-szakasz ellen Brodytól délre erős támadásokat intéz. Véresen visszavertük őket. Most új támadások vannak ott folyamatban.

Károly főherceg lovassági tábornok arcvona:

A Zborow—Koniuchy-szakaszon az oroszok támadásai megfiúsultak. Az ellenségnek állásainba betört részeit ellentámadásunkkal visszavertük.

tük. Több mint háromszáz foglyot szállítottunk be. Monasterzyskától nyugatra is hiába támadott az ellenség, amely tűzünkben nagy veszteségeket szenvedett.

Balkán hadszíntér:

Lényegesebb esemény nem történt, az ellenség szünteges tevékenysége is ellanyhult. Legteljesebban vezetőség. (Ministerei-nökség, sajtóosztálya.)

Románia és Oroszország.

(Crispi emlékirataiból.)

Az aradi közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 14.

Francisco Crispi olasz miniszterelnök, házának a legnagyobb modern államteremtő volt. Neki volt legelőbb része az olasz egység és nagyságának megteremtésében. Ennek biztosítására kötötte meg a hármas szövetséget, melynek arató szellemzaggatása Itália romlására fog vezetni.

Crispi emlékiratai az újabb európai diplomácia legérdekesebb adatai közé tartoznak s a mostani világjárvány előzményeire nevezve is igen tanulságosak, különösen a Balkán-szövetség és Románia és Oroszországhoz való viszonya szempontjából. Ezekre nevezve összefoglalunk néhány jelentős adatot. (Német kiadás, 1912. 403-408. l.)

Crispi 1889-ben Bismarcknál és Kálnokynál ismét szorgalmazta a Balkán országok szövetséget, még pedig azzal a céllal, hogy ez Oroszország előnyomulását gátolja és a hármas szövetség befolyását keleten emelje.

Oroszországnak azon partifidája, hogy Romániától, amely megmentette őt a török háborúban való leveretéstől, hálátlanul elrabolta Besszarbiát, Károly királyt és a kormányon levő orosz befolyásnak gátat vessenek és a Szeret menten erődtítmeket emeljenek, így elszakítják Oroszországnak a Balkánba való betörése útját. A cár harsogva kikelt a Bratiansu-Carp-tele politika és az idegen románai dinasztia ellen. A ruszok konzervatívok erősen támadták a kormány politikáját s a királyt is. Angolország arra ösztönözte Károly királyt, hogy ne engedje magát Oroszország által terrorizálni.

Crispi figyelmeztette Bismarckot és Kálnokyt a román külpolitikában beállható torzulatra és az érdekesnek tartotta a hármas szövetség egységes direktívájának megállapítását. Bismarck helyeselte, de megjegyezte, hogy Románia elsősorban Ausztria-Magyarország érdekszférájába tartozik. Kálnoky pedig kijelentette, hogy Oroszországnak nincsenek háborús szándékai s hogy a javasolt tárgyalások koraiak.

Crispi nem nyugodott bele a bécsi diplomácia magatartásába. A bécsi orosz nagykozséget és szófiai ügynökséget utasította, törekedjenek arra, hogy Románia, Szerbia és Bulgária katonai szövetséget kössenek Oroszország tulkapásai ellen s hogy haderejüket egy közös fővezér alá helyezzék.

Kálnoky kíváncsúnak tartotta ugyan a tervet, azonban kivétel nélkül és korainak. Ugy vélte, hogy Oroszországnak, melynek nincsenek

háborús szándékai, nem szabad ürügyet adni az ellenségeskedésre.

Crispi ezzel szemben ragaszkodott fektogásához, tudván, hogy azt Berlinben és Belgráuban is helyeslik. Mikor ismét nyugtalanító híreket kapott Oroszországnak Románia elleni szándékairól, 1889. április 25-én azt fejtegette, hogy a Balkán-szövetséget az illető országoknak nagyon diszkret módon kell tanácsolni, minden preszsió látszatát kerülvé, hogy az a Balkán országok szabad elhatározása legyen. Ismételtén hangsúlyozta, hogy az ilyen természetes szükség követelte intézkedésekkel nem kell az utolsó percig várni. Ha már kitört a háború, akkor nem lehet szövetséget könni, legelőbb szövetekezést (Bund és Bundnis), melyben azonban a pillanat érdeke a döntő. Nem osztózik Kálnoky optimizmusában.

Magyar tanácsag Crispi fektogásában! Monarchiánkról hallgatva, Crispi Itáliájából az őrlőngő D'Annunzio Oroszországra lett, a muszka cár bereucca. Szerbia, amely a Crispi partikájának ellenkezőjét követte, nincs többé. Bulgária haldiosan megbánta volt, hogy a Balkán-szövetséget szinten e politika ellenére kötötte meg. Most pedig Crispi szellemében cselekedve, uton van ezer évvel ezelőtti nagysága felé. Vajon Románia le tudja-e vonni Crispi minden irányban igazolt fektogásának tanulságait?

Hermann Antal dr.

Színész háziurak.

(Se nem tüdő, se nem talu.)

Az aradi közlöny tudósítójától.

Budapest, augusztus 14.

A franciák Vichy-je többek között arról is nevezetes, hogy a páriai színházi élet legelőbb kiundósága ott szokott vakációzni. Nekünk is van ilyen Vichyünk; a magyar színházi élet nyaralótelepe azonban nem mondain fűrdőhely lársasággal, trakkal és lármával, hanem a kedves és csendes Leányfalu a Duna mentén, amely se nem tüdő, se nem talu, hanem villanegyed.

Leányfalu legrégibb, legtörzsokösebb lakója Tóth László, a Nemzeti Színház igazgatója. Már edesatyja, a nagyszerű Tóth József is itt lakott és edesanyja, a kilencven éves matróna, télen-nyáron itt lakik a leányfalusi villában, amely fehér falával, kedves tornájjával a régi magyar kúriákhoz hasonlít. Özvegy Tóth Józsefné különben legérdekesebb nevezetessége is Leányfalunak. A Nemzeti Színház hajdani művésznője, aki mintegy negyvenöt éve nyugdíjban van már, magas korára is megőrizte ritka szellemi képességeit. A legelőbb leányfalusi órák azok, mikor elmondja visszaemlékezéseit a régi magyar színház nagy alakjairól, először Petőfiről és a negyvennyolcas idők nagy eseményeiről. A Tóth-villa egyébként mintagazdaságnak számít. Tóthné, aki híres gazdasasszony, itt nevezi a messze földön ismeretes fajbaromfiakat és adatokat szolgáltat a hírlapíró fiának, Tóth Lászlónak, az élelmiszer-kérdésről. A direktor maga a szesz előkészítési gondjai közepette passzionátus aszólógazda és az idén nagyon bankodik, mert sok volt a lisziharmat.

A Nemzeti Színház az igazgatón kívül még számos családdal van itt képviselve. Hogy betűrendet tartunk, itt lakik Cs. Alszeghy Ir-

ma és vele Mieu leánya, mert a másik Császár-leány tudvalevőleg térmez ment itt lakik minden nyáron saját villájában Harvey Laura is, nyugdíjának nyugalomában, a régi nagy sikerek emlékeivel. Itt nyáral Hevesi Sándor, a színház főrendezője, feleségével és gimnázista fiával. Szép villája van itt Mihályfi Károlynak is, aki a feleségével és leányával, özv. dr. Vaszihevit Emélnével minden nyáron itt pihen. Itt lakik pompás kis nyaralójában Rózsahegy Kálmán is. Ő maga vadászat, a felesége konyhakertészkedik. Laci, Marica és Zeuzsa pedig kis indiánokká salnek a napos Dunaparton. Itt nyáral Somlay Artur is a családjával és búszkén ujságolja egész Leányfalunak, na Juló leánya valami kitűnőt mondott.

Az Operaház szinte minden tagja itt nyáral. Az operaházak közül Alszeghy Kálmán, a nyugalomba vonult főrendező és örökös tag, az ősiakó. Itt lakik a feleségével és Olga leányával, valamint Kálmán fiával, aki kultusz-miniszteri hivatalnok. Most különösen búszku a villájára Alszeghy ócsi, mert tavaly vadonatiul tötöt huzott rá Eterait-palából. Itt szokott nyaralni Benkő Elek is, a kitűnő énekesnő, a férjével együtt, aki nem más, mint a nagy-névű Ambrus Zoltán. Itt nyáral Bródy István rendező is és ható leányát gazdasági dolgokra oktatja, mert ő maga eredetileg gazdasznak készült. Itt lakik Medek Anna is, aki az idén konstantinápolyi sikerének fáradalmait pihen ki és vele az ura, Merklér Andor kollegánk, a kis Éva bológ és búszke papája. Itt sünek le nyaranta Rókai Nándor karmester, a felesége és két derék gimnázista fia, valamint itt tölti első nyaralását Székelyhidy Rozsika, Székelyhidy Ferenc és Marsenakó Rozsika egyelőre igen eseményes kora leánya.

A Magyar-Színház Vajda László rendező és családja képviselik Leányfalun, saját színházát pedig Sziklai Kornél, aki az idén pláne sokat dolgozik a leányfalusi zöldből: a kabaréja megnyitását készíti elő. Gyakran itt laknak látogatóban a Vígsház részéről Góth Sándor és G. Keresztes Ella, akik Góthné nővérét, Keményti Istvánművész feleséget szokták meglátogatni. És végül itt lakik színészleányával, Zöldi Elizával és Zöldi Vilmmával Zöldi Márton is, a kitűnő humorista; vele nyáral férjes leánya is, Tilda, aki Hollós Gábor dr. tiszti orvos felesége.

A helyzetet pedig illusztrálja Tóth Imréné mondása:

— Minden méregdrága itt Leányfalun, de ez nem baj. Mert viszont semmit sem lehet kapni.

De ez csak olyan tréfa. Aki Leányfalun megvesorázik, az nehezen tud fektelni az asztaltól.

Tóth.

Tengeri repülőink sikeres bombázásai.

Események a tengeren.

A folyó hó tizenharmadikáról tizenegyedikére virrado ejjel egy tengeri repülőrajunk a rouchi pályaudvart, a pierisi, vermeghanoi, selzi és san-cauzinai katonai építményeket és állásokat, valamint az isonzo területén levő ellenséges utégeket nagyon eredményesen bombázta és sok telitalálatot ért el. Valamennyi repülőgép igen neves lovetése ellenére, sérletlenül vonult be. Hajónapárnapon. (Ministerei-nökség, sajtóosztálya.)

Sarrail Románia beavatkozására vár.

(Követeink tiltakozása az orosz átvonulás megengedése ellen.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 14.

Bécs. Illetékes helyről jelentik: Mint Bukarestből különböző hírek jelentik, az a nagy élénkség, mellyel az utóbbi időben a politikai helyzetet megbeszéltek és mellyel Romania állásfoglalásának lehetőségeit vitatták, a nyugodt hangulatnak engedett. Ugy látszik az aratási munkálatok egy kicsit eltávolították a gondolatokat a politikától. A bukaresti lapok egyik része meglehetősen élénken arról a lehetőségről beszél, hogy a román kormány engedjen az orosz követeléseknek és teljesítse az orosz csapatok átvonulását illető kéréseket, de különben tartsa fenn az ország semlegességi politikáját. Késéskivül nem mindenütt gondolkodnak így, különösen nem a döntő helyeken. Ellenkezőleg ott, ahol a józan belátás uralkodik, tisztában vannak azzal, hogy egy ilyen politikát alig lehetséges életbe léptetni.

Ezzel kapcsolatban meg kell erősíteni a német lapoknak azt a jelentését, hogy a központi hatalmak követel felkeresték a román kormányt és figyelmeztették arra, hogy az orosz csapatoknak Románián keresztül való átvonulására az esetleges engedély nem egyeztetendő össze a semleges politika alapelveivel.

Genf. Szalonikiből ideérkezett hírek szerint Sarrail tábornok a Venizelos-parti képviselőknek ímmóteltem kijelentette, hogy egy mostan meginduló eszaki akcióra gyöngének érzi magát és csak más oldalán katonai vállalkozással kapcsolatban kezdheti meg az offenzívát. Kijelentése azt a benyomást keltette, hogy ezzel Románia esetleges beavatkozását vont a kombinációba.

Bukarest. Az orosz vezérkar most folytatja az entente hatalmak vezetőivel döntő tanácskozásait abban a kérdésben, hogy a Bulgária ellen való szárazföldi és tengeri akciót mikor kezdje meg.

Bukarest. A Bukarester Tagblatt szombati száma írja a következőket:

Megbiztató forrásból eredő jelentés szerint az oroszok Kéninél pontonokat készítettek elő, hogy Tula környékén 4 hidat verjenek a Dunán. Ezek a hidak arra szolgálnának, hogy az orosz csapatoknak Dobrogeába való átvonulását lehetővé tegyék.

Az oroszok átvonulásáról. Tulceában úgy beszélnek, mint valami magától értetődő és közeli eseményről.

Bukarest. Radautzból jelentik a bukaresti lapoknak: Néhány nap óta nagyobb csapatmozdulatok folynak a Mamaia — Novoszelica — csernyovici

vonalon. Husz percenként indulnak Bukovinába a katonai vonatok. Eme vonatok Lipkaniból szállítanak, a szükséges hadiszerrel ellátott csapatokat a frontra. Beszélnek, hogy az oroszok újabb offenzívát akarnak a bukovinai Kárpátokban kezdeni. Tegnap kaukázusi kozákokból álló nagyobb csapatot érkezett Lipkaniba, amelyet a galíciai frontra szállítanak az ott harcoló törökök ellen.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Színpadi dráma a takarékoságról. Új színpadi osodabogarát termelt a háború. Az angol kormány ismételt felszólításainak, hogy takarékoskodjék és fölételeges pénzt hadipapírokba fektesse, a közönség körében nem volt meg a várt visszhangja. Eire a National War Savings Committee elhatározta, hogy propaganda-darabok írására szólítja föl a legnevesebb angol színpadi írókat, Sutrot, Rir Arthur Pinérot és másokat. Surot elég tett a felszólításnak és megírta darabját, amelynek az a feladata, hogy a takarékoságra buzdítson és rábírja a közönséget, hogy magán vagyonát a kormány rendelkezésére bocsássa. A darabot, amelynek „A great-redding-utcai lopás” a címe, a közönség, ha a kritikának hinni lehet, nagy elismeréssel fogadja, bár művészi értékelésre még csak igényt sem támaszt. Tartalma ez: A Great-Redding-utóban lakik egy Thomas Jenkins nevű „hadimilliomos”. A háború előtt egyszerű munkás volt Jenkins s heti 18 szillingnél nem keresett többet. A háború 140 szillingre szökkentette föl hadikeresetét. A kedvező fordulat nem maradt hatás nélkül Jenkins életmódjára. Jól élt, kifutó szivarokat szívott és családostól sürün járt a moziba. A jó élet sem elégítette ki egészen s elhatározta, hogy meglakított négyszáz szillingjén kongorát vásárol. Elindult, hogy végrehajtsa szándékát, amikor megrökönyödöttén észrevette, hogy a pénz eltűnt. Ki volt a tolvaj? Hosszu nyomozás után kitudt, hogy a pénzt Jenkins hazatias érzésű huga tulajdonította el és orosz utra tért nagybátyja számára háborús papírokat vásárolt rajta. Jenkins megtért, mindenki nyugodt és boldog, a közönség siet haza, hogy — helyrehozza, amit a hazával szemben mulasztott. Ki hiszi el?

* Az aradi zenekedvelők egyesülete f. hó 20-án (vasárnap) d. e. 11 órakor választmányi ülést tart a városi zeneiskola helyiségében (Batthyány-utca 26. sz. a.) amelyre a választmányi tag urakat tisztelettel meghívom. Nauman Dániel báró elnök. Tárgyak. A zeneiskola megnyitása. Zenetanári állás. Tanári póttízítés. Tandíj kérdése. Közgyűlés kitűzése.

* Nagysikerű Psylander-repriz az Apollóban. Az Apolló-színház minden várakozást felülmúló nagy siker mellett folytatja a Psylander-képek reprizét. Ma a Nordisk-filmgyár egyik legszebb műve: „Akik kétszer halnak meg” került sorra. Knopian „A tulso parton” című mélyseges életfilozófiával megírt drámájának mozira ültetett munkája ez a nagysikerű film, amelynek szépségét és drámai bölcsességét zsoltott nézőtár értezte. A dráma megkapó jelenetei valósággal trappirozta a publikumot, a mely teltségének és elragadtatásának zajos tapsban adott kifejezést. A mai műsor érde-

kességét nagyban emelte az „Artatlanul elítélve” című izgalmas bűnügyi dráma, amelynek mesészövege fogva tartotta a nézőközönség feszült érdeklődését. A szenzációszámú menő műsört a keddi ünnepnapon megismétli az Apolló.

* Opium csempészek. (Bűnügyi dráma az Urániaiban.) Ott a hol az opium élvezete lebilincseli az emberek akaraterejét és mindentelje bűncselekményre bízta: ott játszódik le a színház mai képe. A rendőrség az opiumcsempészeket üldözi és ezt a feladatot Wary a legkiválóbb detektív vállalja magára. A gyanusított kereskedőházában vezetett fel magát és szenayi izgalmas és veszélyes kaland árán sikerül az opiumraktár helyét megtalálni és a bűnösöket az igazságszolgáltatás helyére juttatni. A csempészek vezetője, aki ördögi ügyességgel és bűvágygyal annyi embert kergetett a romlásba, elnyeri méltó büntetését. — A jövő évadban a következő nagyszámú szenációkat fogja az Uránia kizárólagos joggal bemutatni: Francesca Bertini, Erna Morana, Hanny Wiess, Treumann, Paulk, Mia May, Talarso, Alvin Neuss, Harry Piat detektív-sorozatok, ezenkívül a Svenska, Oliver, Union, Messier és Bioskop-gyárak minden termékét.

* Forradalmi nász. Ez a szenáció a Psylander-repriz körül műsorra szorán és esztörtőkön az Apollóban.

LEGUJABB.

Ejtel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Genf. Tudvalevő, hogy a francia hadügyi bizottság husz képviselőt választott meg a hadsereg ellenőrzésére. A főparancsnokság tiltakozásának ellenére ez a husz képviselő a frontra ment, még pedig a verduni frontra.

Zürich. A Temps felhívórova közli, hogy a görög kormány az összes katonai növendékeket és tiszteket, akik résztvettek a július 14-iki franciák melletti tüntetésben, fegyelmi alá helyezte. A francia sajtó elkezdett támadásokat intéz Görögország ellen és kijelenti, hogy a Zaimis kabinet németbarát és felszólítja az ententeot, hogy annentálja Görögországot.

Luganó. Az olasz kamarában egy képviselő a hadügyminiszterhez azt a kérdést intézte, hogy nem tartana-e tanácsosnak, az összes tiszteket, akiknek feleségük osztrák vagy német, a parancsnokságuktól felmenteni. Az Avanti ehhez azt a gunyos megjegyzést tüzi, hogy akkor a király ne lyettesét, a genuai herceget, akinek felesége bajor hercegnő, szintén fel kellene menteni állásától.

Luganó. Az olasz lapok tele vannak haláljelentésekkel. A jelentések olyan tiszteknek és katonáknak esztérő számolnak be, akik a görzi ütközetben haltak meg. A miandói lapok 394 ilyen halálesetet jeleztek, amely rekordot képez a háboru eleje óta.

Genf. A párisi lapoknak jelentik Pétervarról: A török operációk folytán Oroszország és Anglia perzsiái követel a perzsa kormánynak tanácsoltak, hogy miután a tovaros, Ternerau is veszélyeztetve van, célszerű lenne, ha a kormány szekkeiyet az ország belsőjebe helyezné.

LEGUJABB.

Ejje! 2 órakor érkezett telefonjelentés.

— **Katonákhoz méltatlan orosz hazugságok. — Kuropatkin nem vár sikert a saját frontján. —**

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti a sajtóhadiszállásról: Az orosz hivatalos jelentések állandóan részben koholt, részben mértéktelenül túlzott adatokat tartalmaznak, a foglyok számáról. Mind a valótlanosságokkal szemben arra utalunk, hogy az orosz jelentések önkéntes túlzással szoros összefüggésben vannak a hadiseményeknek a semleges külföldi entente-párti lapjai által az utóbbi időben rendszeresen ügött meghamisításával. Ez a közismert tény az említett valótlanságoknak minden alkalommal való megcáfolását feleslegessé teszi. Mind a mellett az augusztus 8-iki orosz jelentés egy állítása felett nem lehet napirendre térni, mert itt újra egyik csapatunk megrágalmazásáról van szó. A jelentés szerint a Stachod fronton csapataink egy része lemezt kezekkel jött egy orosz hadtest körzetébe, amikor ezt az oroszok észrevették. Tataronkó ezredes zászlóaljparancsnok közlegett katonáinkhoz, akik az ezredet állítólag orvul megölték, mire az orosz lövészek az orosz lövészek az egész csapatrészt agyonlőtték.

Ez az egész eset merő és katonákhoz méltatlan hazugság, amelyet meg kell bolyegetni.

Kopenhága. Kuropatkin lemondá-

sáról még a következő részleteket jelentik: Kuropatkin miután óriási munició tömegeket lecsérelt el hiába, Alexejev a vezérkar főnöke Kuropatkin a főhadiszállásra citálta és ott a leghevesebb szemrehányásokkal illette. Kuropatkin ekkor ramutatott arra, hogy hiába kért tartalékokat, nem küldtek neki és kijelentette, hogy a parancsnokságot rendelkezésre bocsátja, ha nem kap sürgősen elég tartalékokat. Alexejev ezt a kérést teljesíthetetlennek tartotta, mire Kuropatkin visszalépését hivatalosan közölte. Kuropatkin nem is tért vissza többé frontjára, hanem birtokára utazott. Barátjainak kijelentette, hogy szívesen mondott le és meg van győződve arról, hogy utódja a front legnehezebb szakaszán a jelenlegi körülmények között épp oly kevésbé lesz abban a helyzetben sikert elérni mint ő.

Románia semlegessége.

(Carp és Majorescu Bukarestben.)

~~Bécs~~ Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs—Bukarest, aug. 14.

Bécsből jelentik: A Bécsben megjelenő „Informatio” a következőket írja:

„Egészen határozottan megállapítható, hogy Románia elhatározta, miszerint semlegességét megtartja és teljesen téves az az állítás, mint ha Romániának Oroszországhoz való osztiakozását, illetőleg a valószínűség egy magasabb foká lenne észlelhető.

Ez most már azon utasításokból is megállapítható, amelyeket a román kormány összes diplomáciai képviselőinek megküldött.

Hogy Bécsben és másutt a legbágyabb híreket terjesztették el, az nem utolsó helyen a mi sajtónk ügyetlenségére vezethető vissza, amely sajtó ugyanis a legbefolyásosabb és legjelentéktelenebb romániai hecc- és zuglap cikkei nagy terjedelemben közli és így a nyilvánosságot, valamint a tözsdei köröket szakszerűtlenül nyugtalanítja. Ez megtörtént, habár néhány nappal ezelőtt egy félhivatalos román cáfolat erélyesen szembe szállt a russzofilek összes híreivel.

A romániai russzofilek látják, hogy terveik megvalósítása óránként reménytelenebb lesz és azon faradoznak, hogy lármás agitációjukkal takarják be vereségüket.

A bécsi sajtó helyesebben cselekszik, ha jövőre a román hírek ter-

jesztésénél nem annyira a szenzációk utáni szenvedélye, mint inkább olvasóinak helyes informálása által vezelteti magát.

A bécsi lap fenti soraihoz a „Bukarester Tagblatt” szombati száma a következő megjegyzést fűzi:

„Itteni (i. i. bukaresti) mérvadó körökben nagyon bámulják, hogy a bécsi lapok olyan romániai újságok jelentéseit teszik közzé, amelyeket itten egyetlenegy komoly ember sem olvas. A különben oly szigorú bécsi cenzuranak mégis meg kellene akadályoznia, hogy az ilyen Romániáról szóló tátrahírek, amelyek nagyobbrészt magyar forrásból (?) erednek, a bécsi lapok nasabjain megjelenjenek.”

A Bukarester Tagblatt értesülései nyilván kompetensek. Igaza van abban is, amit kommentárjában mond. De téved akkor, amikor a veszthírek forrásul a magyar sajtót nevezi meg. Ezek a hírek nagyjából a berlini sajtóban láttak napvilágot.

Bukarest. Titu Majorescu, volt román miniszterelnök külföldi utjáról tegnapelőtt visszatért Romániába. Az agg politikus, kinek egészségi állapota kitűnő, nyomban sok barátja és politikai híve kereste fel. Ezek köréből jelentik, hogy Majorescu elnök részt fog venni az aktív politikában.

Carp Péter, a volt román miniszterelnök szintén Bukarestbe érkezett.

A két neves román politikus megérkezte a fővárosba, amint mondják, a politikai helyzettel függ össze.

Bukarest. Jól értesült helyről közlik, hogy a központi hatalmak szindikátusai már megkezdtek a tárgyalá-

sokat az új román búzatermés jelentékeny részének megvételére. Most állítják össze a termési statisztikát, hogy a kivitelre szánt mennyiséget megállapíthassák.

A román központi bizottság elhatározta, hogy a terményeladókra bizza, miszerint a nekik jobban megtehető ajánlatot akceptálják búzájuk eladásánál. A terményeladók szabadon választhatnak az entente és a központi hatalmak országainak ajánlatai között.

Felújul a buvárhajó harc.

— Az angol csatornában elsüllyesztett hadihajó. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 14.

Berlin, augusztus 14. A Wollt-ügynökség jelenti:

Egy tengeralattjáró augusztus tizenharmadikán délelőtt az angol csatornában a Lassó angol torpedóuzót elsüllyesztette. A **tengerészeti vezérkar főnöke.** (Miniszterelnökség sajtó osztálya.)

Rotterdam. A Daily Graphic hiteles helyről arról értesül, hogy a buvárhajó harc a legnagyobb erővel ismét ki fog újulni és állítólag erre vonatkozólag Wilson elnök és Németország között megegyezés jött létre.

London. A király Lloyd Georg kihallgatása után elhatározta, hogy több tartalékos hadtestet állít fel a tábori hadseregben előállított hiányok betöltése céljából. Ezek a tartalékos hadtestek a kevésbé alkalmas és az önkéntesekből, valamint a felmentettekkel és az alkalmatlanokból állítatnak össze, melyeknek alkalmazása csak a legvégső esetben történne meg.

Kopenhága. Bergenből jelentik: Utasok, akik Angliából érkeztek, jelentik, hogy a New Castle ellen intézett legutóbbi Zeppelintámadás olyan rendkívül heves volt, hogy a hajók a kikötőben megrázkódtak. Több ház elpusztult.

Kopenhága. A lapok jelentik Bergenből: Az elmúlt napokban ideérkezett hajók jelentik, hogy az Északi tengeren a hadihajók élénk tevékenységet fejtenek ki. A hadihajókat magánosan vagy rajokban látják a norvég partok közelében. Számos angol gozós a német hadihajóktól való félelmében norvég kikötőben maradt vissza.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy alakhelyváltoztatást,ugyszintén a lap megrendelését és beszüntetést mindenkori a kiadóhivatalnál közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy penzbeszedőnél leadott címváltozások eikéve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

„Általános munkakötelezettség.”

(Az osztrák Reichsrath alelnökének riportja.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 14.

Pernenstorfer Ede, az osztrák szocialista part elnöke, az osztrák képviselőház alelnöke írja a következő, rendkívül érdekes tudósítást:

— Vajon milyen hír jöhet hozzánk Izlandról, amely felkelhetné a mi figyelmünket? Ez a kis föld, a maga 70—80.000 lakosával, nem egyéb a mi számunkra, mint egy ugynevezett egzotikus táj. Vagy valamely különleges érdeklődés tárgya. Hallunk függetlenségéről, törekvéseiről, általános iskola kötelezettségéről, amely minden analfabétizmust kizár, csodájuk lakosainak a kemény és terméketlen földhöz való ragaszkodását és sajnáljuk ennek a békés és védtelen népnek a szenvedéseit, melyet a brit tengeri uralom sújtja őket ép úgy, mint a többi semleges országokat. S mégis azt hisszük, hogy egy hír, amely most érkezett Izlandról, általános feltűnést fog kelteni. „Az Izland-barátok közlönyének” júliusi füzetében megjelent egy cikk, amelyből vesszük az említett feltűnést kelítő hírt. Címe e cikknek „Általános munkakötelezettség” és egy javaslatot ír le, amelyet ugyan már az 1903-ik évben benyújtottak az Althing-hez, amely azonban a megvalósulás stadiumáig csak mostában ért el. S épen ez az érdekes, hogy ezekben a napokban, midőn Európa ugynevezett kulturnemzetei marangolyok egymást, a derék izlandi kis nép olyan kérdésnek a megvitatásába mereszkedik, amely a leghatározottabban összefügg a legmagasabb rendű kultúrával.

Izlandon nincs katonakötelezettség. Dánia számára, amelyhez tartozik, nem kell katonákat szállítani. Az országnak szüksége van minden munkaszerre s még így is csak nagyon nehezen tud előrelátni. A gazdaság ősi formák között mozog és a közlekedés is nagyon nehézkes. A gazdasági haladás ilyen körülmények között igen nehezen képzelhető el. Az izlandi lakosság egy bizonyos száma folytatott ugyan tanulmányokat külföldön, többnyire Koppenhágában, de ezek szigetükön később hivatalnokok, tanítók, papok lettek. Ekkor egy Jonasson Hermann nevű földműves arra a gondolatra jött, hogy valamit mégis csak tenni kell a gazdasági élet intenzívebbé tételé érdekében. Az izlandiak torró szeszereivel esüggének hazájukon, kivándorlásról náluk szó sem lehet. Jonasson tehát így gondolkozott: „miután mi itt akarunk maradni a mi hazánkban, gondoskodnunk kell arról, hogy az lakályosabb s gazdagabb legyen.” Az országnak nincsenek fölösleges pénzszakói. Előterjesztett tehát egy olyan javaslatot, amelynek keresztülvitele, számítása szerint, az ország lakosságát nem fogja talterhelni. E javaslat a körül írt, hogy a mezőgazdaságot és a közlekedési lehetőségeket régi állapotukból kiemelje.

Az ő javaslata általános munkakötelezettséget vesz alapul. Minden munkaképes fiatal ember legyen köteles 18 és 22 éve között egyszer két hétig s aztán minden két évben 3 és fél hétig ingyen munkát teljesíteni a hazáért.

E munkák mezei, erdei s u munkák lennének, szakszerű vezetés mellett. Az embereknek ezt meg kell tanulniok, a meg kell szok-

niok azt is, ami Jonasson szerint még hiányzik náluk: az engedelmességet, a rendszert, a pontosságot, a tisztaságot, — egyrészt a testvéries érintkezést, másrészt a szükséges eszközökkel való helyes bánásmódot s az átgondolt munkát.

A javaslat részleteibe itt nem bocsátkozhatunk. Törvény még így sem lett belőle s természetesen az izlandiak között van a javaslathoz ellenzőke is. Mindazonáltal a hosszú agitáció már odáig vitte a dolgot, hogy mértékadó helyen meg ez évben döntésre fog kerülni a javaslat ügye. Ha a népszavazás igenlő lesz, abban az esetben az Althing törvénybe fogja azt iktatni. Így valószínű, hogy Jonasson gondolata végre is győzni fog.

Mi azonban itt Európában, e földön, amely Izlandhoz képest maga a paradicsom, irigységgel pillantunk fel a jégtől körülzárt szigetre, amelyen egy bátor, öntudatos nép él, amely földjéhez hűen, mindenben, még iradalomban is, derekas munkát végez s nemcsakára megérkezik ahhoz az óhajtott ponthoz, amely gazdasági helyzetén is lendíteni fog.

Francia ujság a francia sajtó korrupciójáról.

Francia sajtó korrupciójáról.

Budapest, aug. 14.

Berlin. Az „Ouvro” című nagy francia ujság írja: E háborúban a legtöbbet szenvedett az usynevezett nagysajtó. Nem anyagiilag; néhány lap bevételeit megkétszerezte, noha a régi árért felenyi terjedelemben jelenik meg. De moráliter mindent elvesztett a francia sajtó. Tekintélye már csak emlék. Befolyása már csak árnyék. A közönség egészen skeptikus lett. Nem hisz semmiben. A szerencsétlen sajtónak naponként a legvalószínűtlenebb hazugságokat kellett lenyomatni és elterjeszteni. Groteszk kacsák tenyésztésére bátorították fel a legbarátságosabban.

— Nagyon jól van, nagyon jól van, kedvesem — mondták a hamis tanácsadók — te nagyszerű, magasraugó, hazafias feladatot teljesítesz! Rajta, lovagolgatok tovább is a német hadikönyvéren — irjatok mennél többet a trónörökös haláláról, el ne felejtsetek a mi szófiai sikereinkben dus diplomáciainkat: dicsőség, győzelem, franciák, siker —!

Es a sajtó rohani ezen az úton.

Néhány észrevette, hogy rossz helyen jár s megakart fordulni, de rögtön hozzájelleptek a tanácsadók:

— Ne, ne, a világért se, kedvesem! Örjétek a görög királyt, az elveszett állásokat tántessetek fel jelentéktelenségnek, s eszerszeresen értékeljétek azokat, amelyeket elfoglaltunk. Tegyetek a Zeppelineket és a tengeraltjárókat nevetségessé. Terjesszeteik megnyugtató, taktikai és stratégiai csevegéseket. Közöljétek hazafias elbeszéléseket, amelyekben a hőmes Poincaré, a szentéletű tábori papok és a szende betegápoló nővérek a háborúnak egy kelemes színművét állítják elő. A valószínűtlen, a kemény valószínűtlen rejtsétek el jól! —

A háborús kezdetben elhitték mindent; hitték, hogy itt, hogy ott és hogy Szófiában minden rendben van és jól megy, hitték a ke-

zások feltartóztathatatlan előretörésében, hitték Téli generális uram mindenhatóságában, hitték a konstantinápolyi pánikban, a berlini forradalomban ... De ma nem hisznek már semmiben, legfeljebb abban, hogy a győzelem lehet ugyan szebb, mint ahogy mondják, de nehezebben elérhető, mint ahogy nyomtatják.

Cigarettázó urileányok az aradi kávéházakban.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 14.

Sok szó esik róla uri társaságokban is, mert mindenkinek feltűnt Aradon az, hogy az utóbbi időben nyilvános és szórakozó helyeken fiatal, serdületlen leányoknak egész serege látható. Arról már nem is beszélünk, hogy a mozgósítható fiatal leányok foglaltak el, akik legtöbbször női kíséret nélkül, de annál többször fiatalleányok kíséretében mennek el megnézni a detektiv színdarabokat és Paylandertörténet bájait. De igenis beszélünk kell arról az istelen és uivatos szokásról, mely ujabban általánossá kezd válni a polgári középosztály családjában is, tudniillik a fiatal leányok kávéházba való cipeléséről.

Eddig is megtörtént, hogy ünnepnapokon, vagy vasárnapokon, midőn az egész család elment a kávéházba délután uzsonnára, velük volt a leánygyermek is; ebben elvégezték megvárni valót senki nem találhatott. Mostanában azonban már nem délutánról van szó, hanem a vacsora utáni idő erős meghosszabbításáról s ezt nem tartjuk egészen helyén valónak. Különösen ma, amikor minden nyilvános lokálisnak csak annyiban van értelme, amennyiben munkában, elfoglalt emberek szórakozásáról és felüdítéséről gondoskodik. De semmiesetre sem megengedhető és jogossá semmiféle érvek nem tehetik azt a divatos szokást, hogy intelligens uri családok serdületlen fiatal leányaikat kávéházba viszik vacsora után is, cigányzenét hallgatni, fiatalleányokkal szórakozni és nyilvánosan cigarettázni. A kávéházba járó 15—16 éves urileányok ugyanis egy török háramnál megsejyénitőbb alaposzággal fujják a füstöt minden jobb érzésű ember megbotrányozására. Ez tart éjjeli tizenkét óráig, mert éjjel előtt amíg zene van a kávéházban a fiatal hölgyek nem hajlandók hazamenni nyugalomra fehér ágycskáikba.

Ha meggondoljuk, hogy véreink közül minden nap ezren és ezren hullanak el, azért, hogy ennek az országnak az életét a veszedelem ne lenyegesse, sem szépnek, sem jogosultnak, sem megengedhetőnek nem tartjuk a szülők és a fiatal kissejyenyek nyilvános mulatozását. Rájdalom, ez ellen másképpen, mint szivverható okos szóval s figyelmeztető lelkes intéssel eljárni nem lehet. De hisszük, hogy akik e néhány sor után komolyan fontolóra veszik okainkat, igazat fognak adni nekünk.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábori előfizetőinket, akiknek a tábori postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tábori postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennakadás állhat be.

Románia hadserege.

(Tuberkulotikus ezredek. — Maniochiány. — Öt hadtest.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 14.

Három esztendővel ezelőtt ott voltam Bukarestben, amikor a román minisztertanács összeült, hogy a háború vagy a béke kérdésében döntson a Bulgáriával törtélt konfliktus folytán. A mindig lármás Bukarest még lármásabb volt, a miniszterelnökségi palota környékén megakadt a forgalom és a román lakosok népe a trópusi meleg ellenére is kora reggeltől késő délutánig kiállott, hogy első kézből nyerve értesülést a döntésről. Délután három óra leterelt, amikor maioreseu Tihusz akkor miniszterelnök megjelent a palota lépcsőjén Harjeu hadügyminiszter társaságában és kihirdette az eredményt.

— Amit a román nép akart, megtörtént, most megyek a királynak!

Ujjongva fogadta a közönség a hrt.

— Ejen a nagy Romania! Le Bulgáriával! Le a csalló Auszriával! kiáltások hangzottak a kiállítások kísérték el a kormányelnököt a királyi palotába, ahonnan az néhány perc múlva kezeben papírtörcsöt lobogtatva tért vissza:

— A király aláírta a Bulgáriának szóló hadüzenetet.

Masnap az egész országban megjelentek az általános mozgósításról szóló hirdetések és behívások. A kormány behívta az összes 1886—1911 korosztályban születéseket, postai üzeneteket és népielkezőket, a kik egy héten belül tartoznak csapatmestereiknél jelentkezni. A mozgósítás a legnagyobb rendben pontossággal történt, igaz, hogy ez alatt a hét alatt, míg a bevonások tartottak, polgári üzeneteket a vonatok egyáltalán nem szállítottak. Megbízható helyről szerzett adataim szerint Romanianak akkor mozgósított hadserege a legmagasabb számítás szerint négyezer emberre volt tehető.

Ott voltam és végignéztam egy egész hadtestnek a barotérre indulását, mondhatom, hogy felszerelés tekintetében az a hadsereg a legszármasabb képet nyújtotta. Hónapok harcai után visszatérő katonáink ruházata különb, mint a harcban maradó román csapatoké volt, egy-egy zászlóalj gyalogságának öt-hat tele fegyvere volt: Mauser, Kropacsek, Mannlicher rendszerű, sőt Verduet is akadt köztük. Akarhányn katona fegyverén a saját zásnag, vagy drót helyettesítette.

Egy nyugalmazott százados — derék vándor a magánéletben — felsőhájtott melletttem, amikor a tarka, földolt-földozott ruhájú hadsereg elvonult mellettünk:

— Isten őrizze szegényeket, hogy össze-találkozzanak az ellenséggel, mert akkor végük van!

Nem találkoztak ellenséggel...

1914-ben és 1915-ben reorganizálták a román hadsereget. Először is megnoaszabították a hadkötelezettséget, amely addig 21 év volt, 25-re, vagyis minden beasorozott román állampolgár életének 21 évétől 46-ik évéig hadköteles és pedig hét évig tényleges állományban, üzenetkötő (előbb üzig) a tartalékban és hatig (előbb négyig) a népielkezőkben. Az operáló hadsereget csak a tényleges és tartalékos katonaság adja, a népielkezők a törvény értelmében csak az ország belsejében használhatók fel.

A reorganizált hadsereg öt hadtestből, tíz gyalogsági és tíz lovassági gyaloghadosztályból, valamint tíz tüzérségi dandarból áll. Az öt hadtest és a tíz gyalogsági hadosztály keretein belül 120 gyalogezredet állítottak föl, amelyeket mozgósítás esetén 3000 emberrel számítva, az egész román hadsereg létszámát ma, a reorganizáció után sem lehet a legmagasabb számításai sem többre becsülni 460—480.000 főnyél, amiben azonban már a egész népielkező is benne van.

Alig hisztő, hogy Romanianak 1913 őszén óta sikerült volna hadserege felszerelésének annyit pótolni. Közvetlenül a bolgar konfliktus után aligaa gondolt erre, 1914-ben, a nagy konfliktus után pedig aligaa szerzett muniót, a hadviselő államok széksegek volt a saját gyártmányakra, az emenne-államokak még Amerika gyártmányaira is igaz, hogy a bulgáriai lapok szerint legutóbb nyolcvan waggon muniót engedték nek. Oroszországnak, de hát mikoroda 80 waggon muniót egy nagyhatalomnak?

Európa egyetlen államában sem dul ugy a tuberkulózis, mint Romanianak a bizony a román hadsereg legénységének nagy része is tuberkulotikus. A nép retentés jobbágyorsza, az okszerűen és hiányos táplálkozás és a néphygiena teljes hiánya okozza ezt. Elvitathatatlan nyomait mutatják ennek maguk a román csapatok és igazan nem tudok, ha azt álmodom, hogy azokból, akiket nálunk a harmadik népielkező pólusoknál is alkalatlannoknak találtak, sok olyan ezredet lehetne összeállítani, mint a romanian ezredek.

A román politikusok okos emberek s én nem tudom sehogy sem elképzeini, hogy annyira túbecsüljék hadseregüket, hogy szembe merjek állítani a központi hatalmak és szövetségeseik harcászott vihezeivel...

Papp János dr.

Protekció a városi tisztvisetőkben.

A város közönségének tisztelátása körül felmerült nehézségeket ugylátszik most sikerül majd részben megszüntetni. Itt is, mint más esetekben, az volt a baj, hogy a közönség állandóan panaszkodott, de konkrét feljelentést senki sem tett. A rendőrségre most már egymásután érkeznek feljelentések és valószínűleg a visszaélések sziloru megtorlásával lehet csak az állandóan növekvő nehézségeket elnyomni. Az első feljelentést Varga János közrendőr tette az Urban Iván-utcai hatósági tiszt-üzlet vezetőse ellen. Varga elmondta panaszában, hogy napokon keresztül járt a felesége ebbe a hatósági üzletbe és annak ellenére, hogy ott volt tiszt, sem feleségének, sem neki nem adtak. Ugyanakkor pedig határozottan megállapította, hogy valaki harminc kilogram tisztet kapott. A rendőrségen megindították a nyomozást és a detektívek megállapították, hogy ebben a hatósági üzletben tényleg protekciós rendszer uralkodik. Egy másik hatósági üzlet ellen az a vád merült fel, hogy a kiadott tisztcsomagok tíz-tizenöt dekával könnyebbek a megfizetett súlynál. Ebben az ügyben is megindult az eljárás. Végül a Urban-utca 6. szám alatt levő hatósági üzlet vezetője ellen is panaszt tettek, hogy üzletében ismerőseit szolgálja ki elsősor-

ban. Ha a rendőrség nyomozása a panaszokat igazolja, akkor Varjassay Lajos polgármester elbocsátja az üzletvezetőket.

Hitvesgyilkos volt biró.

(Felev múlva kiderült bünteny.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Gyula, aug. 14.

Még január ötödikén reggel a községháza ment Dus Gabor körbistarsai nagygazda volt biró és kassza katasztrális hold tulajdonosa és bejelentette, hogy felesége akkor ölél kiszokott a szobából és a pitvarajtóra felakasztotta magát. Reggel, mikor ő telebrete, már halva találta az asszonyt. A feljelentés után a községi orvos és az előjáróság képviselői megjelentek a Dus házában és megtartották a helyszíni szemlét. A hullát külső erőszak nyomait nem lehetett fedezni, úgy hogy egészen bátran lehetett következtetni az öngyilkosságra. Mar csak azt is, mert a szomszédok vallomása szerint Dusne az ura hullensége miatt utóbbi időkben buskomor volt. Mar mérgezésről is sütozott a fama. Szentül hitte a nép, hogy a vetélytársnő a ter, beleegyezésével lassan, de biztosan öle meleg márt akarta emesztetni az asszonyt. Ez azonban csak mendemonda maradt, a vizsgálat nem tudott kideríteni semmi büncselekményt és Dusét, mint öngyilkost eltemették.

Ez a hit múlva Dus Gabor lebeszélésén az anyakönyvezető és tulajdonosára aha, hogy szerelmis feleségül vette Balogh Mihályne lányt és kassza. Mikor csak a hirtelen történt, ismét, de meg határozottan formában terjedett a szörnyű vád, hogy Dusne nem lett öngyilkos, hanem a terj és a szerelmis Baloganne eltemették a halott. Bar a hatóság emmerek előtt is gyanus volt a gyors házasság, adatok hiányában nem lehetett semmi és így a szerelmisnek régi vágya teljesült.

A házasság azonban nem volt boldog. Tegnapelőtt ismét megjelent Dus Gabor a csendőrségen.

— Megvertem az asszonyt. Azt jöttem jelenteni. — Rossz. Nem én hoztam való.

— Ugy-e, jobb volt az első asszony? monddta a csendőrmester. Mikor eltemették szegényt, olyasmit sütoztak Tarcán, hogy az nem is lett öngyilkos, hanem megölték.

Dus Gabor megrázkodott e kijelentésre. Egy pillanatra letele a fejét, de nem mert mádjart a vallató csendőr szemébe nézni. Rövid, kínos szünet után, mintha gyötörő felkémereken akart volna könnyíteni, szakgatott, de határozott nagon elmondta a szörnyű vallomást:

— Nem lett öngyilkos... Igen... Mi öltük meg... megfojtottuk az első asszonnyal.

A vallomás után egészen átalakult. Könnyedén és gyorsan beszélt el, hogy azon a borzalmas északán a második asszony segítségével hurkot vetettek az alvó feleség nyakára, aztán óvatosan addig buzták, míg meg nem fulladt. Halálközvetlenében nem nyultak hozzá, azért nem lehetett rajta külső erőszak nyomait észrevenni. Mikor végeztek, az aldózat ná raját felakasztották a pitvar ajtóra. Aztan Baloganne nezeant, Dus telekadt és aludt reggung nyugotán, mintna mi se történt volna.

A beismerő vallomás után Dus Gábort a csendőrség letartoztatta. Hamarosan elvezették a dúnos asszonyt is, aki semmit sem akart tudni a gyilkosságról és mindennel Dusé váuona. A kihallgatás folyamán azonban mindinkább bizonyossá vált, hogy ő volt a büntett cselekmény szerzője.

A gyilkos házaspárt megláncolva kísérték Gyulára a csendőrség. Mikor végimentek a falu, a nép, különösen az asszonyok, megakartak rohanni őket. Szidalmaztak, gorongygyei dobaltak és kopkoltak őket. A csendőrök mentettek meg a haláltól.

Több fiu született, mint leány a háboruban.

(Az aradi anyakönyv adatai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 14.

Most, amikor már több mint két éve vezrik a nemzet három fronton, jogos aggodalommal gondolhatnak sokan arra, hogy mi lesz a jövőben. Ki tudja-e majd pótolni az elvesztetteket? Ha igen, mikor és mennyi idő alatt? Az aggodalom mindenesetre némileg jogosult, ha csak Franciaország népességi statisztikáját vesszük elő. Köztudomású dolog, hogy Franciaország, ahol a szaporodás meglehetősen csekély mértékű, máig sem tudta kárpótolni az 1871-es háború hiányait. Ezekre a kérdésekre, melyek a háború óta mind többször előfordultak, módunkban van igen érdekes és felelős biztató választ adni.

Még élénk emlékeztetében lehet mindenkinek a négy évvel ezelőtti letöltött háború. A kis balkán nemzetek akkor tetemes veszteségeket szenvedtek. Rendkívül érdekes, hogy például Bulgária, dacára a veszteségeinek, az utóbbi letöltött négy évben csekély különbözettel behozta az elvesztetteket. S a természet gondviselésének valami különös jóakarata működött, hogy aránytalanul több fiu született, mint leány.

Utána néztünk az aradi anyakönyvvesztő hivatalban, hogy mennyi volt a születések száma a háború óta. Az a bizonyos jóakarata természetü gondviselés Aradon is a legnagyobb mértékben közbejárt. Pontos számadatok igazolják, hogy Aradon évtizedek óta évenként aránytalanul több leánygyermek születik, mint fiu. Átvizsgálva az anyakönyveket, meglepő, de öröndelű újsgot fedezünk fel. A háború első napjai óta, a mai napig Aradon állandóan jóval több fiugyermek születik, mint leány. Hosszu időkre visszamenve, erre még nem volt példa az anyakönyvben.

Nem jogosultak tehát a cikkünk elején kifejtett aggodalmak. A füzületések számának megnagyobbodása nemcsak Aradon áll fenn, hanem az egész országban is. A sors kegye ugyilatszik hozzánk partolt és ugyilatszik velünk is marad, ameddig szükségünk van rá.

Egyébként a születések száma a következő:

1914. év második felében született:

653 fiu és 608 leány.

1915. évben született:

481 fiu és 426 leány.

1916. évben augusztus 1-ig született:

315 fiu és 235 leány.

Amint látniuk lehet, átlag harmincöt-negyven százalékkal több fiu születik, mint leány, amire még eddig nem volt példa. Ezt a szerencsés állapotot nem csökkenti az, ami a tenti táblázatból élénken kitűnik. Hogy viszont a születések száma a háború óta állandóan csökken. Ez különben természetes is akkor, mikor a nemzet nagyrésze távol van a háztól.

E cikk keretében fel kell emlétenünk, hogy viszont a gyermekhalandóság 1914-ben és 1915-ben üres óon megnagyobbodott. (1916-ról még nincs megbízható adataink.) Ebben a két évben a gyermekhalandóság az

eddig 22 százalékról 30 százalékra emelkedett. Ez a százalék meglehetősen magas, ha tekintetbe vesszük a többi nagyobb európai államok statisztikáját. A gyermekhalandóság Németországban 20 százalék, Angol és Franciaországban 14 százalék, Svéd és Norvégországban 8-9 százalék. Reméljük azonban, hogy a nemrég megalakult „Stefánia anyja és csesemővédelmi egyesület” sikeres működése csökkenteni fogja a gyermekhalandóságot.

Debrecen és Pozsony egyetemí bajai.

(Késő bánat. — Szegény ország szegény városai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 14.

Tizenhárom város versenyzett érte, mint Homerosz születésének dícsőségéért. Végül kettő megkapta. Oda ígérte érte a leike földességét. Mi aradiak szégyellük magunkat, hogy szegények voltunk és lemaradtunk. Most azt látjuk, hogy Debrecen és Pozsony is mély bánatot éreznek, hogy nem vallották be színtén a szegénységüket. Egyetemi városok lettek minden áron. De milyen áron!

Debrecen városának egyre több gondot okoz az a határozata, hogy a debreceni egyetem építésére öt millió korona hozzájárulást szavazott meg. Ez a kötelezettség mostan kellenetlen helyzet elé állította a várost, amely — ugyilatszik — pótdórból lesz kénytelen előteremteni az öt milliót.

A város hozzájárulásának esedékessége arra az időre volt megállapítva, amikor az egyetem építése megkezdődik, 1914. elején az építéshez hozzáfogtak. A város azonban az akkori rossz pénzügyi viszonyok közepette nem tudott szerezni öt millió koronás kölcsönt, hogy kötelezettségének eleget tessen. Alkudozások kezdődtek tehát a kultuszminiszteriummal s létre is jött a megegyezés. Debrecen városa a megajánlott öt millió korona hozzájárulást 1916. január 1-től kezdve évi ötszázezer koronás részletekben fogja beszállgatni az államkincstárba, de attól az időtől kezdve, amikor esedékes lett volna az 5 millió korona kitizése, négypercentes kamatot fizet. Az 500.000 koronás részleteket a város kölcsönből szándékozott felvenni. A város ezt a megállapodást a törvényhatósági közgyűlésből felkündte jóváhagyás végett a belügyminiszterhez. A belügyminiszter azt felelte, hogy nincs kifogása az ellen, hogy a város 500.000 koronás évi részletekben törlesztse az 5 millió koronát, azonban azt nem engedi, hogy ezeket az évi részleteket kölcsön után szerezzék meg. Az 1916. évre eső 500.000 koronát még megengedi kölcsön venni a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókájából, 1917-től azonban minden esztendőben a város költségvetésébe kell beárazni az 500.000 koronás részleteket. A miniszternek ez a megszorító intézkedés azt jelenti, hogy az egyetemi 5 millió koronás közszéki pótdórból fizeti meg a város az ál-

lamnak s ez az intézkedés a közszéki pótdórköltséget, amely most is magas, mintegy 25%-kal fogja egyszerre felemelni.

Debrecen város tanácsa most rendkívüli közgyűlés elé viszi a miniszter leiratát, amely bizonyosan nagy vitát fog kelteni Debrecen város törvényhatóságában, minthogy máris kellemetlenül érzi a város annak az 5 millió, illetve az egyetemi kórázra külön adott 3 millió koronával együtt 8 millió koronára rugó hozzájárulásának az ólomsúlyát, melynek árán egyetemi város lett. Mielőtt az építéshez fogtak volna, Szávay Gyula cikket írt, amelyben azt pendítette meg: ne adja-e vissza Debrecen az egyetemet, amely oly sok adozatot ró a városra. A cikkre hevesen fellebbantak az egyetem hívei. Nem adták vissza az egyetemet. Azóta a 8 millió korona meg is növekedett, mert az építés közben bekövetkezett világháború s az anyagok és a munka drágulása folytán megsokszorozódtak az egyetem építésének költségei. A kiadását bizonyosan viselnie kell majd a városnak is.

Szó esett már erről a multkoriban tartott egyetemi nagybizottsági ülésen is, ahol Korb Ulóris, az egyetemi építkezés vezetője rámutatott a drágulásra és arra, hogy az a várost fogja terhelni. Erre Baltazár Dezső dr. püspök a leghatározottabban hangon kijelentette, hogy Debrecen a 8 millió koronán felül nem hozhat több adozatot, így is sokkal busásabban fizetett azért, hogy egyetemi város lett, mint Pozsony, amely jóval csekélyebb adozat árán kapta meg az egyetemet. A pénzügyminiszter kiküldte Papanek min. tanácsost, ki a leghatározottabban azon állásponton maradt, hogy a többi kiadások egyformán terhelik Debrecen várost és az államot.

Ezek Debrecen egyetemi gondjait Pozsony is gyöttri a baj. Viseli a nagy terheket és még sincs egyeteme.

Pozsony városa már 1912. október hó 12-én beszállgatatta a három millió koronát közszéki kötvényekben a m. kir. állampénztárba és azóta fizeti a kamatokat a kötvények után. Az egyetemi építkezés ennek ellenére máig meg sem kezdődött Pozsonyban, de az építkezés ügye egyáltalában meg oly kezdetleg s állapotban van, hogy a legközelebbi jövőben sem lehet még szó építésről, ugy, hogy — az orvosi fakultásnak az 1917. év őszére tervezett megnyitása érdekében — az állami (egyetemi) kórházhoz toldaleképületet kell majd létesíteni.

Az állam oly szegény, hogy nem jut pénz az építésére.

Debrecen, amely nem fizetett, kapott már három fakultást, Pozsony, amely fizetett, nem kapott semmit, a jogakadémiája alakult át jogi fakultássá, ellenben volt már egy telekvéti botrány és egy elutasító válasz az építési megszürető kérésre.

A tábori postához tartozó t. előfizetőink b. figyelmébe.

A m. kir. posta- és távirtdalgazgatóság 9003-1916. szám alatt kelt ortosítése szerint a tábori postalárványok szelvénye magánközleményekre ugyan fel nem használható, de a penzküldemény célját röviden feljegyezneti az utalványra a feladó.

LEGUTÁB.

Ejje! 3 óraker érkezett telefonjelentés.

Berlin. A Lokalanzeiger tudósítója jelenti: Hindenburg tábornagy a woliniai front megtekintésénél Wladimir-Wolinskyt is meglátogatta. A tábornagy kedden este hét óraker érkezett ide. A pályaudvaron a város képviselői és a katonai parancsnokságok impozáns fogadtatásban részesítették. A pályaudvaron várta az ezen a front szakaszon operáló osztrák-magyar hadsereg parancsnoka, Terstyánszky tábornok is, több tiszt kíséretében. A tábornagyot az állomáson egy Landwehr ezred fogadta és amidőn a vonat berobogott, a katonazenekar a német himnuszot játszotta. A jelenlevő tisztek háromszoros Hoen kiáltással üdvözölték Hindenburgot. Ezután Hindenburg tábornagy automobilba szállt, majd felállt és az összegyűlt közönség üdvözlését élénk kézmozdulatokkal köszönte meg. A pályaudvartól végig az egész útvonalon közönség és katonaság állt sortalat, amely állandóan ünnepelte. A város házai német, magyar és osztrák lobogókkal voltak fel díszítve. Wladimir-Wolinskyből Hindenburg tábornagy Terstyánszky hadiszállására ment.

Stockholm. Svájce hadügyminiszter a délnyugati harctéren levő frontszakaszokra utazott. Erre az utazására azok a nagyszabású visszaélések adtak okot, melyeket a legutóbbi napokban felfedeztek. Dacára annak ugyanis, hogy az ellátás itt hiányos volt, a visszafoglalt területeken nagymennyiségű rekvizitási utalványokat állítottak ki és váltottak be a katonai pénztáraknál. Ezeket az utalványokat az élelmezési és vezénylő tisztek hamisítottak és annak ellenére, hogy nem vásároltak velük, mégis kifizették az összegeket, melyek a visszaélő tisztek zsebébe vándoroltak. Kaledin tábornok kijelentette, hogy a jegyekkel fedezett kiadásokat tényleg a hadsereg szükségletének kielégítésére fordítottak. Nem tudják, hogy a hadügyminiszter ebben a kényes ügyben mire határozza el magát. Azt is beszélnek, hogy lemond és a hadvezetőségnek vállal vezető állást. Utódja hír szerint Prolov tábornok lesz. Azoknál a nagyszabású üzleteknél, melyeket most fedeztek fel Weilovov pétervári renoőrönök nevét emlegetik. Itt is több millióról van szó.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar hivatalos jelentése augusztus 12. délutánról: A Szereth közepes folyáma mellett csapataink az ellenséget, amely elhagyta kiépített állásait, tovább üldözik és előrenyomultak Buce mellett Jezierna felé. Előre nyomulnak előre és több helyen álléptek a Koropice folyót és elhagyták Kriobina, Garna és Kolvart falvakat. Monaszterzyska irányában megszállottuk a visoki vasútvonalat és a Zlota—Lipa—Stry és Horodeuka közti szakaszt Uszoheszlav faluig. Stanislaw környékén csapataink folytatják az átkelést a Buzsician.

Az ellenség Stanislawt kiürítette. Néhány munió készletüket felrobbantották, de maga a város sértetlen és rendben maradt.

Az orosz vezérkar hivatalos jelentése augusztus 12. estéről: Csapataink ma rendkívül erőfeszítések következtében, melyeket Szerbatov és Sacharov csapatai véghezvittek, több kiépített falu elesett, továbbá a hatalmasan megáramlott burkanovi erdő és egész a Tripa menti vonal két szárnyunk által körülvéve erős lökéssük által az ellenségnek a aposan kiépített állását egészen Tarnopol Buceig visszaveittek.

A sajtóhadiszállás megjegyzése: Mint a német hadvezetőség, mi is rég letettünk arról, hogy vitatkozzunk a hazugságokkal és tulzásokkal teli orosz vezérkari jelentésekkel. Mégis érdemes megjegyezni, hogy az orosz csapatok által Tarnopol és Buce között állítólag elfoglalt állásokat az oroszok meg sem támadták és annál kevésbé foglalták el. E vonal kiürítése sokkal inkább azokkal az előretolásokkal volt összefüggésben, melyeket az osztrák-magyar és a német hivatalos jelentések augusztus 11-én közöltek.

H I R E K

Feleség gyilkos és öngyilkos rokkant.

Sajtó tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 14.

A József városban ma egy rokkant katonának megölte a feleségét, azután öngyilkos lett. Az egyik külvárosi utcában egyszobás lakásban lakott Pinka Károly, aki ez év elején megismerkedett Jankovszky Herminával. Pinka röviddel az ismeretség megkötése után a leányt elvette feleségül. Pinka ebben az időben tért vissza a harctérről és a leánynak azt mondotta, hogy ő mozdonytűz, a házasság megkötése után azonban bevallotta, hogy nincs foglalkozása. A házasság kötés első napjaiban mindjárt pénzt kezdett kérni feleségétől és a kapott kisebb összegeket mind elmulasztta. Pinka később ismét a harctérre került, ahol a harcok közben egy gránát közelében csapott le, földön vágta és a fiatal férj megsebesült. Így jött pár hét előtt haza a harctérről, felesége itthon szeretettel fogadta. A rokkant katonának azonban hamarosan megunt ivásnak adta magát és az asszonytól minden pénzt elvett. A családi perpatvarok mindennaposakká váltak, míg egyszer az asszony kijelentette, hogy megunta a borzalmas életet és válni akar. A férfi ettől kezdve minden nap megverte feleségét.

— Azért nem keltak, mert süket vagyok — vette szemére a feleségének.

Az asszony egy nyomdában volt alkalmazva és onnan ma este társadon jött haza. Férje már várt rá. Megpróbálta a kibékülést, majd amikor látta, hogy minden hiúaváló, elővette a revolvert és kétszer az asszonyra lőtt. A szerencsétlen nő elvágódott a erre a tér, a harmadik golyót saját fejébe bocsátotta. Amikor a szomszédok feltűnést az ajtót, mindketten nagy robusárral feküdtek a szoba közepén. Az asszony még lélegzett, de a kór-

házba szállítás közben a mentőkocsiban meghalt. A férfi, mikor megtalálták, már halott volt.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a keddi újsápnappal együtt csütörtök reggel jelenik meg.

— A trónörökös lovassági tábornok. Bécsből jelentik: A hadsereg rendeleti lapja közli Károly Ferenc József főherceg altábornagy és altengernagy lovassági tábornaggyá és tengemaggyá történt kinevezését, továbbá Miksa, Ferenc Károly Salvator, Hubert Salvator, Leó Károly és Vilmos Ferenc főherceg hadnagyoknak főhadnagyokká és Rainer és Lipót főherceg zászlósok hadnagyokká történt kinevezését.

— Kiténtelések. A király megparancsolta, hogy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül, Rauch Samu főhadnagynak, a 2. néptőlkező gyalogezrednél a legteljes dícsérő elismerés tudomására adassék, egyben Jankulov Slavkó, a 2. néptőlkező gyalogezrednél beosztott 7. honvéd gyalogezredbeli hadnagy gazdasági tisztnek az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— Előléptetés. A király a háború tartamára Himmel Dezső volt zászlós, a 2. néptőlkező parancsnokság nyilvántartásában hadnaggyá, Szelle Károly dr., a 2. néptőlkező parancsnokság nyilvántartásában álló néptőlkezőre kötelezett orvost, a 2. honvéd pótszászlóaljhoz való beosztás mellett néptőlkező segédorvossá neveztette ki.

— Gyászemléknap. Rósenberg Sándor dr. az aradi ier. hitközség érdemeiben dícső főbbija emlékének tisztelgetése a szinagógában augusztus hó 15-én délután 6 óraker gyászemléknapnap lesz, melyre a hitközség tagjait ezúton is meghívja az előjáróság.

— A gáji rendőrkapitány. A törvényhatósági bizottság tudvalevőleg legutóbbi közgyűlésén rendőrkapitányvá választotta meg Kovács Antal eddigi rendőrhadnagyot. Az alkaptányi állás Rámer István gáji kapitány halálával üresedett meg. A pályázat kiírása alkalmával, mint ismeretes, a polgármester arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvényhatósági bizottság tulajdonképpen nem a gáji kapitányi állást akarja most betölteni, hanem csak egy alkaptányi állás munkakörét igyekeik megfelelő személyiellyel ellátni. A polgármester ugyanis úgy vélekedett, hogy amennyiben a törvényhatósági bizottság a megüresedett fontos gáji hivatalnak nem egészen megfelelő tisztviselőt választana meg, az esetben nem az újonnan megválasztott alkaptányt helyezne ki Rámer István pozíciójába, hanem olyan rendőrségi tisztviselőt, aki ugyan kisebb rangosztályban áll, azonban a gáji népi érdekeit ratermettségénél fogva jobban tudja képviselni. Kovács Antal megválasztása után az alternatíva elvesztette alapját, mert Varsaszy Lajos polgármester kijelentése szerint ő teljesen megfelelő Gáji külváros ügyeinek vezetésére. Eppen ezért a polgármester elrendelt, hogy a 28 esztendő óta az aradi rendőrségnél szolgálatot teljesítő és hasznos tapasztalatokat szerzett Kovács Antal szeptember elsején fogadjon el állását Gájban. Mivelőn Odon, aki mostanig ideiglenesen működött Gájban, visszakérül a rendőrség központi hivatalához és átveszi a bejelentő osztály vezetését. Ertésülések szerint ma délelőtti gáji gazdak partak a városban Mordovan Odon erdeiben, azonban a polgármester kijelentette, hogy a döntés már megtörtént és az új gáji kapitány valamelyike szerint teljes mértékben meg fogja nyerni a külvárosi polgárság rokonszeretét.

— Ellopott és visszalopott anyakönyv. Szenttamásnak különös szenzációja van. A közelmúlt napokban, a község jegyzői hivatalából láthatatlannal eltűnt az állami anyakönyv, a melybe a szenttamási újszülöttek neveit írják be. Három napig keresték, kutatták az anyakönyvet, mozgósították a esendőrséget, az újdéki határrendőrséget, amíg végre negyednapra az izgalom tetőpontján, a páncél-szekrényhez támasztva ismét elővarázsolódott a szenttamási matrikula. Az eset annál kínosabb, mert az anyakönyv elvesztése óriási bonyodalmakra vezetett volna. De így is érdekes a kérdés, ki tüntette el az anyakönyvet és hogyan került elő ismét? A Battonyó-csei löszoligabíró a következőket mondotta: Az anyakönyv különös eltűnéséről Aradszky Eutim helyettes jegyző jelentést tett. Az anyakönyv aznap tűnt el, amikor a jegyző bajlott Zomborba, hogy részt vegyen a közgyűlésen. Utasításomra a határrendőrség megindította a nyomozást. Negyednapra, amikor a határrendőrség közbe lépett, az anyakönyvet a páncél-szekrényből megtalálták. Ugy látszik, aki eltűntette lélelmében, újból visszalopta. Más magyarázata nincs a dolognak, minthogy valaki Aradszky jegyzőt kompromitálni akarta és ezért okozta ezt a kellemetlenséget.

— Garázdaikodó katonának — nincs szabadság. Nem mindennapi érd. kesséu esemény történt tegnap az aradmegyeri O halom községben. Az eset tudomásunk szerint egész Aradmegyében egyedül álló és mindenestre alkalmas arra, hogy az összes rendészeti hatóságok kövessék ezt a példát. Tulvailevőleg azok, akik hónapokon keresztül a hadművelési területen, vagy amögött teljesítenek katonai szolgálatot, 14 napi szabadságot kapnak, amelyet rendszerint családjuk körében pihenéssel töltnek el. Egy óthalmi víziművelő mezőgazdász a 14 napi szabadságot azonban arra használta fel, hogy a korcsmában dunaajkodon és ismerőseit, szomszédait élelvesztélyes fenyegetésekkel rémisztgesse. Becsapott állapotban folyton azt hangosította, hogy most jogában van ellenségeit kivégezni, házukat felgyújtani, családtagjaikat megsemmisíteni, mert ő katona és neki most itthon senki sem parancsol. A nagyzási maniába esett térfu hőszódoma tu omására jutott Bassier aradi esendőrszázadosnak, aki valóban példaművelő példát vetett véget a békés polgárok nyugalma veszélyeztető izgalmasának. A százados úgy gondolkodott, hogy a katonának nem rakoncánankodás és nyugalmatlan cselekvésből kapnak szabadságot. Epen ezért a víziművelő tulajdonost, mikélyt családtagjairól meggyőződést szerzett, azonnal bevonultatva ezredéhez, hábor a szabadságából meg egy hetet vett hátra.

— A papírfogyasztás korlátozása Ausztriában. Bécsből jelentik: A hivatalos lap mai száma közli az osztrák kereskedelmi miniszter rendeletét a papírgyártás korlátozásáról. A rendelet elűltja olyan író és nyomdai papírok, valamint csomagolópapíros előállítását, amelyhez a szükséges mennyiségű papírt meg nem lehet szerezni. A rendelet hatálya az egész papírtömeg 50 százalékát.

— Egy berlini rendőrfelügyelő hősi halála. Berlinből jelentik: A berlini bünygyi rendőrséget nagy csapás érte, mert egyik legügyesebb főtisztviselője, Nasse Sándor felügyelő hősi halált halt a nyugati fronton. Nasse mástétízeses szolgálati ideje alatt egész sereg nagy bűntényt derített föl. A többi közt ő leplezte le és fogta el a köpenicki kapitányt, valamint Sternickel rablógyilkost.

— Elitelt uzsorások. A közönség köréből általános a felzúdulás azok ellen, akik szemérmetlenül igyekeznek kihasználni a háborús viszonyokat. Napirenden van, hogy rendkívül fontos életszükségleti cikkek árát minden indokolás nélkül felemelik a haszoniesők. Ezt abban a hiszemben tessék, hogy az olyan cikkeket, amelyeknek ára nincsen maximálva, a végleteig megdrágíthatják és gyűjthetik a tömegtelen vagyont. A felsőbb közigazgatási hatóságok azonban azon a véleményen vannak, hogy a nem maximált elsőrendű cikkek árait magasra szőktető uzsorásokat meg kell büntetni. A közigazgatási döntvénytár legutóbbi számában számos olyan miniszteri határozatot olvastunk, amely arról szól, hogy az elsőrendű szükségleti cikkek magas áron eladó kereskedők, iparosok, kofák, termelők ellen hozott marasztaló ítéleteket a legfelsőbb fórum megérősíti. A határozatok között szerepelnek olyanok, amelyek elzárással is büntettek tűzifát, tejet, meszet és pékkeszitményeket aránytalanul magas áron forgalomba hozó egyéneket. Az ítéleteket úgy az alsóbbfokú hatóságok, mint a minisztériumok, minden esetben az 5600—1614. számú miniszteri rendeletek alapján hozták meg.

— Halálozás. Özvegy Riedl Odónné, született Kózar Elekka, augusztus 10-én, életének 57 évében meghalt. Temetése 12-én délután 4 órakor volt a Kálmán János-utca 54. számú házából és a felső temetőben levő családi sírkertben helyezték örök nyugalomra. Halálát nagyszámú rokonság gyászolja.

— Drágaság az angol városokban. Rotterdamból jelentik: Az angol alsónázban egy kérdésre válaszolva, kijelentette a kereskedelmi miniszter, hogy az övener lakosnál drágább angol városokban egy év alatt átlag 65 százalékkal emelkedett az élelmiszerek ára.

— Hadijótekonyság. Mayer János kovács-jegyző, Nyármő Szilvika kisasszonnyal kötött házassága alkalmából 20 koronát küldött jótekonyság célra az Aradi Közlöny kiadóhivatalához. Az összeget Baross Ferenc dr. főispánnal juttattuk, az aradmegyeri hadbavonultak hátramaradottai javára.

— Fryatt özvegyéért. Londonból jelentik: Az angol kereskedelmi minisztérium az agyonlőtt Fryatt kapitány özvegyének törvényes nyugdíján felül évi 100 font sterlinget szavazott meg.

— Tragikus halál. Tragikus körülmények között halt meg ma reggel Léviczky Dező, a városi orvosi hivatal szorgalmas tisztviselője. A fiatal, alig harminc éves ember napokkal ezelőtt az elmebaj tünetei mutalkoztak. Besszállították a kórház emegyógy osztályába, ahol ma reggel rövid szenvedés után meghalt. Felesége, Irma leánya és kitérdelt rokonság gyászolja. Temetése 16-án délután 5 órakor lesz a felső temető hatoltas csarnokában.

— Zenetanárok saját érdekükben. Közöljük címzet Rózsavölgyi és Társas. és kir. udvari zenemű-kiadóhivatalával, Budapest, IV. Szervita-ter 5.

— Katonai élelmezés. Felhívjuk a figyelmet a temesvári katona élelmezési raktárnál augusztus 22-én megtartandó mai lapunkban közölt ajánlati tárgyalási hirdetményre.

— Underwood-gépiró és gyorsíró iskola Zitter és Hollos cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak. 4897

— Legújabb hangjegyek Kerpelnél.

— A kiadóhivatal izenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsek be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

Csak a franciák ihatnak bort Oroszországban.

(Az alkoholtilalom kijátszása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 14

Az oroszországi általános alkohol-tilalom különösen az orosz mulató világot érintette kellemetlenül. Móta se kávéházban, se vendéglőben, se hotelokban nem lehet többé egy csöppnyi sör, bort vagy wodka-t kapni, a hangulat jelentékenyen csökkent. Tea, csokoládé és ásványvíz mellett nem lehet nagyon vigadozni. És az előkelő pétérvári mulatóhelyek, ahol régebben a francia pezsgő tényleg palatkokban ömlött, sokáig kellemetlen zavarban voltak, mit adjanak vendégeiknek. Most, amint az Amsterdami Handelsblad írja, a segítő eszköz megtalálták. Orosz pezsgőt kezdenek gyártani, amely nem csak a törvényes alkoholtilalom alá. Vastagnasú, aranydugaszú üvegeket helyeznek esténként a lozálásokban a vendégek elé, amely legalább azt az illúziót kelti, mintha valódi pezsgőbor volna előtűz. Mert még erősebben robban, mint a valódi sámpanyer és az üvegek helyében sárgábban gyöngyözik és csáitóbban pezseg. De az orosz „Champagner” nem egyéb, mint festett limonádé, amely a rendezési tiszterre többé kerül, és csak külsőségeiben kelt egy kis illúziót. De már annyira megszokták az elajta pezsgőbort, hogy a vastagnasú üvegek elmaradhatatlanok az előkelő restaurációk díszes területeiről.

De ha hiányzik is a valódi francia pezsgő, a szigorú alkohol tilalom ellenére is talán még Oroszországban ismét alkalom, hogy egy üveg bordóhoz, vagy burgundhoz hozzájussanak a jópézu orosz ember. Mert az Oroszországban élő franciák kedvéért a kormány a szesz tilalom alól olyanorma kivételt tett, hogy ők házi használatra, havonta harminc üveg vörös bort fogyaszthatnak. Ebből az engedelemből általános szokás lett. Nincs ma Oroszországban olyan francia, aki igényt tartana a maga harminc üveg borára. Olyan emberek, akik régebben soha sem fogyasztottak el két üveg bort egy hónap alatt, ragaszkodnak az egész kvantum kiszolgáltatásához. És jellemző, mily jó francia márkákat tudnak szerezni. Természetesen, a franciák nem isszák meg az egész mennyiséget, hanem annak nagy része átvándorol orosz kezekbe. Sokasem voltak a franciák oly kedvesek Oroszországban, mint most a francia barátságot soha sem keresték annyira, mint ma. Hogy ezért a borokért nyitottak árakat fizetnek és hogy a franciák, kik abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy harminc üvegükre joggal röhögősködhetnek, pompás üzleteket csinálnak, magától értetődő dolog.

Az orosz fővárosban jelenleg rendkívül élénk kozmopolita élet uralkodik. A keletiengeri provinciák menekültjei, a lengyel-orosz menekültek,

a haderegészámítás, akik az egész országból Pétervárra összehűltek, a tiestek, kik itt voltak rövid szabadságukat s akik minden áron mellette akarnak, a parisi, londoni, tokiói és n. w. yonki nagykereskedők, akik magasanaga hivatalnokokkal hadüzeneteket bonyolítanak az és akik a papírmunkákat csak úgy szeretik, egy nagyvilági élet összehyomását kelük, amelynek jelszava: bor, asszony és szerető. Sokkal rosszabbul járt a nép, amelynek szeretett vőlegényei egészen le voltak mondva. Azért itt is segítenek a bűjös, asszonyok lehet. Butorténymanóval készítenek egy pálinkát, amely ugyan iszonyu lehet, de amely ahány mélyen kálombózik az orosz pezsgéstől, hogy valóban be lehet tölteni rugát. Csak a javíthatatlan részegnek nyitnak az italok s végső menedékhez. De ilyen estén van Oroszországban elég. És így történt meg az, hogy a pétervári utókon ma is lehet alkalmas részegnek történését látni. De a butorténymanó elvételére az orosz kormány még eddig nem ér rá.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Károlyi Gyula gróf eladta szatmármegyei erdeit. A Fa-bank és a Grödel-cég vezetése alatt álló konzorcium Károlyi Gyula gróf volt aradi főispán 10.000 holdas szatmármegyei erdőgazdaságát megvásárolta. A kültermel-essel kapcsolatos tranzakció keresztlivitele céljából egy millió korona alaptőkével részvenytársaságot alakítanak. Az alaptőke felét a konzorcium, másik 50 százalékát egyik nagyárolyi fatereskedő cég fogja jegyezni. Az üzlet nagyobb beruházásokat igényel, amennyiben több erdei vasutat építenek és fűrésztelepeket létesítenek.

= Szállítás a honvédség részére. A m. kir. honvédközponti irodára 70 000 dr. szörnyes mértékű szállására hirdet pályázatot. Az ajánlat augusztus hó 28-ig nyitandó be. Bervehető a kereskedelmi és iparkamaránál.

TANÚGY.

(-) Női szakoktatás. Az egyéves női kereskedelmi szakiskolában páruzműves osztály nyílik. Beiratok délután 3-4-ig a fu-felső keresk. iskola igazgatói irodájában.

A szerkesztésért felel:
Rudnyánszky Endre távollétében:
Staubert József.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közzétett az az vállalkozás felhívását)

Limböck János és fia első m. kir. szob. érekeposztó gyára és temetőrendező vállalkozása.

Alótörtétek fájdalomtelt szívvel tudatják a kőn szeretett és felejtethetetlen jó édesanya, illetve nagyanya, anyós, testvér, sógor és rokon

özv. Riedl Ödönne

szül. Rozár Eszterkának,

folgó évi augusztus hó 10-én, délután 5 órákor, életének 57-ik évében, a Mindenható bölcs akaratához képest behatározott jobblétre szenderült.

A felejtethetetlen drága halott földi maradványait augusztus hó 12-én délután 4 órákor fogadják Kálvária János-utca 54. számú gyűszűházban, a római kath. anyaszentegyház szertartással szentelt történeti beszámoló után, a felső temetőben levő családi sírkertben az örök nyugalomnak átadva.

Az egyesületi szent-mise áldozat a boldogult lelkéi üdvéért folgó évi augusztus hó 21-én délután 8 órákor fog a főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában a Mindenhatónak bemutatni.

Áldás emlékére, béke hamvaira!

Arad, 1916. augusztus hó 10.

Özv. Rozár Györgyné, édes anyja. Mergl Györgyné szül. Riedl Katalin, Riedl Ödön és neje szül. Neumann Mariska, Zengraf Henrik és neje szül. Riedl Eszter, Riedl Gizella, gyermekei. Özv. Riedl Ödönne szül. Schiller Katalin, anyós. Mergl Gyurika, Mergl Eszter, Riedl Magdolna, Zengraf Mária, unokái. Mergl György, Zengraf Henrik, vejei. Bonyhádi Imre és neje szül. Rozár Katalin, Rozár Kálmán és neje, testvérei és sógorai. Neumann Mariska férj. Riedl Ödönne, mint menyje. 4302

Értesítés.

Schäfer Máttyás Keszutka-utca 11. szám alatti vendéglőjét augusztus 15-én átveszem, mert is nevesett netán levő hitelezőit ezután felhívom, hogy 8 nap alatt követelésüket nálam bejelentsek, mert ezennel bejelentést nem veszek tudomásul.

ifj. Tóth Sándor,
Kürtösi-ut 1.

4314

A makói

Dinke diákolthón még felvehet elemi és gimnáziumi tanulókat.

Felvételi díj 40 K., havi ellátási díj 60 K. Tájékoztatót küld az igazgató. 4317

Értesítés.

A temesvári cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál folyó évi augusztus hó 22. a tésztaemlékben (tárhonya és tészta) mutatkozó szükséglet fedezésére nyilvános ajánlati tárgyalás tartatik.

Az erre vonatkozó hirdetmények ki-függesztettek. A közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál tudhatók meg, ahol írásbeli kérdézőkódásra is válaszolnak.

A temesvári cs. és kir. élelmezési raktár kezelősége.

Rum-likőr

essentiak és kompozitók

Kocsikenőcs,

Svédgyufa

Pótkávékban

állandó raktár

Szemző Armin

árulagynökségénél, Arad. 4322
Interurban telefon 592. sz. 4323

Csemege szilvát

fél érett és érett állapotban,

5 és 10 kilós kosarakban 4, illetve 7.60 korona áron, az összeg előzetes beküldése mellett szállít.

Weiszberger Samuel utóda gyümölcs-gazdasága

Honcő, Telefon Honcő 7. Megrendelések intézendők:

Körösvölgyi Pálinkaraktár

Arad, Andrássy-tér 5. Telefon 651.

Írógépeket

vesz, elad, javít.

Osszes írógépek felszerelési raktára és javító műhelye.

Karbantartásokat előnyösen vállal.

Legjobb minőségű csomagpaprak és írógép szalagok eredeti dobozokban a legolcsóbb áron.

Bodnár József, írógépüzlet

Arad, Salacz-utca 3. Telefon 11-41.

Győrök határában

levő Kone-féle circa 140 hold szántó, f. hó 20-án, vasárnap d. e. 9 órákor, Győrök község-házánál egy évi időtartamra, a legtöbbet ígérőnek térbe adatnak.

A földek úgy egészben, mint kisebb parcellákban is térbe adatnak.

Győrök, 1916. augusztus 13-án.

Székely Árpád, zárgondnok.

Apró hirdetések.

GYOGYASZAT.

Allandóan

szép és egészséges fogai lesznek, ha naponta használja a közkezdelt Hanzu-féle salytil-szájvizet, egy üveg ára 1 korona 50 fillér Hanzu Nestor drogeria és illatszerüzletében, Arad. 3711

Ajánlunk

a drága vatta (gyapot) helyett teljesen azonos kinézetű igen jó fel-szívó képességű pótszert a Cello-cotin vattát ára 250 grammos csomagokban 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

INGATLAN.

Belvárosban

eladó egy adómentes ház két urilakással. Cím a kiadóban. 4299

Eladó

a belvárosban, Beresényi M.-u. 22. számú szép sarok telek, 31 mtr. utcai fronttal. Cím a kiadóhivatalban. 4210

Eladó

magános ház, gyümölcsös kerttel. Bővebbet a tulajdonosnál, Andrásy-tér 7. sz., II. em., 9. ajtó. 4255

Eladó ház

1100 □-öl telekkel, két lakással, Bajza utca 12/a. Értesítést ad: Mossóty István, Baross Gábor-utca 1. sz. 4232

KÜLÖNFÉLE

Ingyen trágya

kapható. Soga, Pécskai-ut 2. sz. alatt. 4285

Társat

keresek egy drótnélküli telefon a nagyközönség részére és egy írógép találmányom megvalósításához, mely a bemondott szavakat gépirásban leírja. Ems J., Bannicza (Hunyadmegye). 4191

A drága vaniliát

teljesen pótolja a pompás zamatu Vanillon, egy zacskó ára 10 fillér. Cukrászoknak, vendéglősöknek nélkülözhetetlen. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Gözekek

keresek 400 hold szántására. Cím a kiadóhivatalban. 4244

Erosbitett

dalmát rovarpor, igen célszerű szóró dobozokban 40, 60 fillér és 1 korona Hanzu Nestor drogeria és illatszerüzletében, Arad. 3711

Coa 1000 hl. boroshordó

pincével és alkalmas borgyűjtő-nellyel, bérbeadandó. Bővebbet Schwarz Pál Arad, postafiók 15. Interurban telefon 1128. 4273

Szesz-

pálinka, szilva, törköly és rumot jutányos áráért közvetít

Schwarz Pál

Arad, postafiók 15. 4270
Interurban telefon 1128.

Leánynevelő-intézet

(Internátus)

Uri leányok részére.

Gondos nevelés. Magántanulók előkészítő tanfolyama. Zene és idegen nyelvek oktatása.

Székely Ilonka

okl. tanítónő

Arad, József főherceg-ut 19.

Telefon 933.

1717

Olcsó tűzifa

őlszámra és waggontételekben

kapható

Cukor László

fakereskedésében Arad, Nagyváradi-ut 11. (üzletvezetőséggel szemben)
Telefon 3-13. 3799

Etkező burgonyát,

ugyszintén takarmányozásra is ajánl waggon rakományonként

4243

Reiter Izidor,

Temesvár. Telefon 807. sz.

Uj! Korona szappanpor! Uj!

Nem kell többé szappan! Nem kell szóda! Nem kell lugkó, a ruhát kiméli, vegyileg tisztít és hófehérre mos a hírneves szaktekintélyek által elismert és kipróbált

Korona szappanpor.

Egy csomag ára 1 korona.

4260 Kapható az aradi raktárban:

Fekete Jakabnál

Arad, Forray-u. 5. sz. alatti üzletében.

Pénzt, időt és ruhát kiméli!!

Tűzifa

waggontételekben kapható:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,

Lloyd-palota.

Telefon 651. 4216

ECETSAV

garantált 60% vegyileg tiszta, étkezési célokra, prima svéd árú 580 grammos üvegekben, 25 üveg ládánként, franco csomagolás. Próbáüvegek 580 grammos 5 korona 50 fillér. 4206

Beck Testvérek,

Arad, Teleky-utca 15. (saját ház.)

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy raktárunkon tiszta anyagból készült férfi, női- és gyermek-cipőket nagy választékban tartunk, valamint talpalásokat és borításokat mérsékelt árban készítünk. Mérték utáni rendelések elfogadtnak.

Kiváló tisztelettel 3855

Aradi cipészek termelő szövetkezete.

Olcsó kávé!

Beck-féle Finmei családi pörkölt kávé elsőrendű keverék kitűnő zamatu és tápdus

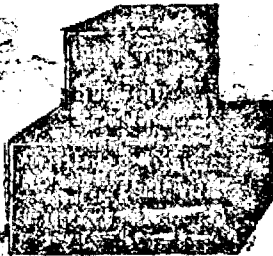
kilója K. 8.60

1/2, 1 és 5 kilós plombált dobozokban, 5 kilós postacsomagban bérmentve. A pörköltéshez használt kávé tisztaságáért kezességek.

Pótkávé Beck Testvérek-féle gyártmány, tiszta katáng és főgéből előállítva 1/2, 1/4 ládikákba

Husleveskocka

ala Maggl.

Legjobb készítmény zománcozott bádogdobozokban (100, 250, 500 és 1000 drb) 1000 darabonként K. 50.— bérmentve 50% engedmeny árban küld utánvét mellett

Beck Testvérek

Export-import Arad, Teleky-a. 15. sz. Raktár: Teleky-utca (saját ház.) 4106

Zongora-
oktatást

nyerhetnek kezdők akadémiai módszer szerint, legjutányosabb ár mellett.

Cím a kiadóhivatalban. 3978

183—1916. végr. szám

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1916. évi 3754. és 3979. sz. végzése következtében Dr. Parecz Béla ügyvéd által képviselt Aradi polgári takptár javára 598 kor. s jár. erejéig 1916. évi április hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3960 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: cséplő-garnitúra, tehén, gazdasági eszközök stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjendői kir. járásbírósa 1916. évi V. 1500/3. számú végzése folytán 598 kor. tőkekövetelés, ennek végzése szerint kamatai és eddig összesen 208 kor. 40 fill.-ben bíróság mármegállapított költségei erejéig, Nadapon leendő megtartására 1916. évi augusztus hó 18-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitéltetik és ahhoz a venni szándékozók ezennek oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény-cik 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előírt árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Kisjendő, 1916. évi aug. hó 8. napján. Balassa.

4290 kir. bír. végrehajtó.

Gépolajok,

Gépfaggyú,

Kocsikenőcs,

Kőolaj,

Szappan,

Gyertya,

Gyufa,

Szóda,

Keményítő,

Raffia

állandó nagy raktár.

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262. sz. 3939

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

"Eva"

kérem kiadói hivatalban a kívánt jellegre írt levelet átvenni. 4804

"Szoke éany."

Irjon találkozás levelet Kálmánnak. 4298

Amatőr

fényképesek mindennemű szakszerűtlen cikkeinek legjobb és legolcsóbb beszerzési forrása Hanzs Nestor drogeria- és fényképezési cikkek szaküzlete, Arad. 8711

"Ego"

kedvese illatu szénasavas mosdópor, rendszerként 1 kanáljait a mosdóvízben használva, kitűnő hatást patányok és miteserek ellen, 1 doboz K 150 Hanzs Nestor drogeria és illatszerüzletében, Arad. 8711

OKTATÁS.

Zongora tanítónő

praktikus módszer szerint, oktatást nyújt háznál és házon kívül. Cím a kiadóban. 4080

Isr. Fininternátus Arad

Chorin Aron-u. 1. Felvesz bentlakó rendes és magántanulókat. Előkészít feladással összevont magánvizsgálatokra is. Prospektust készséggel küld. 8981

ELLÁTÁS.

Két iskolás

gyermek teljes ellátást kaphat. Cím a kiadóban. 4801

Jó házi koszt

kapható háznál és házon kívül. Deák Ferenc-u. 9. balra 3. a. 4212

As iskolai tanítónő

uri családnál teljes ellátást kaphat havonta 60 korona és 600 koronát érő hízott sertésért, nagyobb diák. Cím a kiadói hivatalban. 4807

Intelligens

család két kisebb deákot teljes ellátásra elvállal Bővebbet Salcz-utca 6 sz. földszint 8. 4803

Elfogadok

teljes ellátásra 3-4 kisebb gimnázium vagy reáliskolai tanulót Cím a kiadói hivatalban. 4818

Uri családhoz

egy középiskolai tanuló, teljes ellátással felvétetik. Munkácsy-u. 5. sz. a-att. 4280

Diákok

teljes ellátásra 100 koronaért idősebb özevgyenél felvétetnek. Wesselényi u. 20/a. 4279

Keresztény uri család

elfogad két jó családból való középiskolai tanuló kosztura, külön szoba, esetleg zongora használat. Cím a kiadóban. 4281

Egy intelligens család

elvállal 2 vidéki diákot teljes ellátásra Aulich Lajos-utca 2. sz. ajtó 6. 4288

Magános nő,

két világos kerti szobába deákot elvállal, esetleg teljes ellátással. Weizer-utca 13., ajtó 5. 4293

Israelita

jóbb házból való 1-2 gyermek, teljes ellátást nyerhet. Cím a kiadói hivatalban. 4227

Intelligens

isz. család két kisebb gyermeket teljes ellátásra elfogad. Bővebbet a kiadói hivatalban. 4267

Közép iskolába

járó 3 fia, vagy leánygyermek mérsékelt díjazás mellett teljes ellátást (szorgora használat) kaphat, oly tisztességes zsidó családról, aki a szülő helyettesítését is magára vállalja. Cím a kiadói hivatalban. 4283

4 kisebb diákot

elfogadok ellátásra. Hal-tár 5. ajtó 5. 4305

ALKALMAZÁST KERES.

Könyvelő

levelezéssel, gépirással, Iszt. és gabonaszakmából, megbízható önálló munkaadó, buzamosabb gyakorlat, azonnali állást keres. Cím a kiadói hivatalban. 4811

18 éves

fűszer- és vegyeskereskedő segéd, azonnali állást keres. Szives megkeresést kér Schlee Sándor, Bokszeg. 4278

Gépészkezdő

cséplésre ajánlkozott. Gépek javítását is elvállalja. Kaba Márton Petőfi-utca 11. 4294

Intelligens

deutsches Fräulein, Kindergärtnerin sucht Stelle zu 1-2 Kindern in feines Haus. Gefällige Zuschriften unter "Verlässlich 184." an die Administration. 4266

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek

azonnali belépésre hadmentes vas- és fűszerszakmában jártas, románul beszélni tudó kereskedősegédet. Kugel Sándor, Brád. 4282

Keresek

egy jó, szorgalmas, szerény igényű középkorú nőt, ki az egész háztartás vezetését magára vállalná. Németül beszélő előnyben. Értekezni Brunner Béla Szabadság-tér 20. 4292

Keresek

szerényigényű vallásos israelita leányt vagy asszonyt, ki flamat III. polg. egyik leányomat I. polg. másikat II. el. osztályra előkészítené a szabad idejében a leányokat késimunkával foglalkoztatná. Salamon Bernátné, Reszkecs p. Körsőbánya. 4295

Kiszolgáló hölgyek

és segédek, kik a csomage- és fűszerszakmában némi jártassággal bírnak, alkalmazást nyernek Hoffmann Ottó cégnél Arad, Szabadság-tér. 4800

Szakkepzett

fűszer- és csomagekereskedő segédet azonnali belépésre keresek. Babcsányi Ferenc, Temesvár. 4284

Házvezetőnő,

ki az összes házi munkák végzésére vállalkozik, mielőbbi belépésre vidékre keresek. Ajánlatok részletes személy, illetőleg életleírással a kiadói hivatalba "Házvezetőnő" jellegre kettős borítékban küldendők. A belső borítékra a jelleg, a külső borítékra a kiadói hivatal címe irandó. 4213

Hadi árva

fiút vegyeskereskedőbe teljes ellátással keresek. Róth Henrik, Körösböckény. 4211

Mindenest,

ki főzni jól tud, szeptember elsejére keresek. Cím a kiadói hivatalban. 4814

Szeptember 1-re

ágyas vegyeskereskedő segédet keres Weisz János, Marosillye. 4240

Pincementert

és gyakorlott pincemunkást keresünk. Cím a kiadóban. 4287

Kereskedő segéd,

ki a vas- és fűszerszakmában jár-tas, felvétetik Fischer Hermann cégnél, Battonyán. 4269

Egy jó megjelenést

14-15 éves írni-olvasni tudó trafikós fiú azonnal felvétetik. Jelentkezések délelőtt 11-12 között, Hungária kávéházban. 4276

LAKÁST KERESNEK.

Egy vagy két

szobás különbejáratú butorozatlan lakás, azonnali keresetetik. Címek "Lakás 600" jellegre a kiadói hivatalba kéretnek. 4288

Magánházat

a külvárosban, 2-3 szobás lakással, kerttel, seriés és baromfi tartásra alkalmas udvarral, keresek bérbe szeptember 15-re. Cím: ör-master, Vécsei-u. 16. 4200

50 koronát fizetek

annak, ki egy 2-4 szobás utcai lakást szeptember elsejére átenged, vagy követit a belvárosban Kalap Bazar, Arad. 4808

Egy oszmosan butorozott

szobát keresünk két urnő részére szeptember 1-re. Bellák és Deutsch. 4810

KIADÓ LAKÁS.

Butorozott

utcai szoba, villanyvilágítással, azonnal is kiadó. Wesselényi-u. 15., I. em. 4377

Azonnal kiadó

Petőfi-utca 10. számú (a színház, gymnasium, városháza közelében) teljesen modern házban egy utcai 4 szobás, továbbá egy udvari 3 szobás lakás, mindkettő felszerelve a legkényelmesebb melék-helyiségekkel. Bővebbet a házfelügyelőnél. 844

Modern

2 szobás udvari lakás, november 1-re kiadó. Deák Ferenc u. 22. 4288

ÜZLETEK.

A főter legforgalmasabb

helyen egy igen jóforgalmu csomage és élelmiszerüzlet betegség miatt eladó. Cím a kiadói hivatalban. 4207

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó

egy jókarban levő zongora és többféle butordarab. Perényi-utca 11. szám. 4806

Uj tiszti gallér, kabát, stb. eladó Teleky-utca 7. szám alatt, ajtó 1. 4812

Tejet venne

napi 100-150 liter. Cím a kiadói hivatalban. 4167

Rossaburgonyát

kitűnő minőségű, jutányos árban szállítok. Grosz J. Szabadság-tér 12. 4289

Idei bortermest veszünk

lehet Kadarka, Oportó és más kék szőlőfaj is. Vörös bort nem kérésitünk, átveszünk mint szőlőt, vagy mustot. Levélbeli ajánlatokat kérünk Andrányi Kálmán utódai Arad. 4296

"Hunnia" kalapokalonba

Forray-utca 8., megérkeztek a legújabb Charrens és veleur kalapok. 4228

Kerékpár

szabadonfutó, eladó. Mikos Kelemen-utca 18. 4285

Vennek

petróleumos és olajos hordót bármilyen mennyiségben. Hegedűs Lajos, Budapest, Ráday-u. 4. 4225

Tábori dobozok,

levelező-lapok, levelek és papírárok nagyban és kicsiben jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdájában Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 808. 611

Uj butorhitel

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 4891

Saromfivessz elien

bírtos szer kapható Wajdits gyógy-szertárban, Ferenc-téri kórház-szal szemben. Kis füveg 1 kor. 50 fillér, nagy füveg 2 kor. 50 fillér. 2722

A cukornal is edesebb,

tisztán kezelt, kitűnő ízű málnalekvár kicsinyben és nagyban igen olcsón kapható a Csokoládé királynál, Forray-utca 2. sz. 4229

Vesszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bieier Ignátz, Szent Pál-utca 12. sz. 220